

Рік XVI. Нью-Йорк, Четвер, 1-го Жовтня 1908. Число 40

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, October 1, 1908. No. 40.

Філадельфійський цареславний батюшна „в Івановій хаті“.

У філадельфійським журналі „The Philadelphia Record“ появилася в минулім тижні така новинка:

„Такі острі слова, як „рабівник“ і „злодій“ і такі колючі епітети як „крокодил“ і „гадюка“, довели довго-тягучу партійну боротьбу в російській церкві сьв. Андрея під ч. 707 N. Fifth Str. до вибуху в середу пізно вночі; і скінчилось на сьм, що заарештовано пароха о. Івана Черновіна. Парох обкладав такими словами сю частину своєї пастви, яка є йому противна, а в заміну вони спричинили се, що о. Черновін мусів перебути цілу ніч в ратушевій арештантській цюпі. Його приарештували шерифи Скарлет і Флемінг на основі так званого в праві „action of trespass“ (по нашому: цивільна скарга в причини переступлення кимось своєї області ділянки) яка зродилася із обжаловання о. обиду честі.

„Через якийсь час був в церкві неспокій, який повстав ізза господарки парафіяльними фондами. Іван Гаргай, церковний касієр, є ворогом священика. Він і його партія заявляють, що о. Черновін не доручує касієрови всьої колекти. Коли священик почув, що Гаргай так його обвиняє, окричав його в проповідницькій злочинстві, а його партію назвав гадюками і крокодилами. Сего було вже за багато для сторонників касієра. Внесено проти священика скаргу і в середу витягнуто у шерифа повноважність (warrant) на арештоване його (священика). Доперва вчора ранком явився ручитель, щоб висвободити священика, який заявляв, що із своєї сторони внесе скаргу на своїх обвинуватців. Можна сподіватись неспокою під час богослуження в неділю“.

Ось таку звістку принесла в горі згадана англійська часопись, і не треба нам мабуть згадувати, що вона виставляє дуже погане свідомство цареславній місії в Америці. — Як відомо, всяка цареславна зволоч в священичих речах із „Бого Высокопреосвященством“, Высокопреосвященнішим Настоящим Святителем... Святим¹⁾ Владикою... и гордостію и честію и славою“, а в дійсності „Архишпигом“ — як дуже влучно найменував Платона д. Чалій — любить дуже гавкати на нашу церкву, окрестивши її церквою „папештатською“, який то епітет, мимоходом кажучи, винайшов „батько Правосл. Руси“ славновісний своєю „ринштєковою культурою“ „о. митроф. прот. А. Г. Товт“; Уніатські же священики після них — то самі безбожники, радикали, соціалісти, демолізатори і т. д. Що більше, навіть сам Платон накидав ся во время оно публично на нашого єпископа, свого товариша по чину... Ну, і те все роблять вони тому, щоб, мовляв, з'огидити нашому несьвідомому народови його церкву і заманити его легше до себе. А тимчасом як спробуємо розхилити бодай трошки заслонку над ними і заглянути „посередь“ них, так не знайдеш там нічого, лише трясавицю, калюжу і bagno і від їх скандалів і зделок аж кишить і на всю Америку вонює заносить... Такі Канаани, попойки і інші „веди“ там же, Арсенії, а хоч би й Гладикові фарми або Баландюкові чесноти“ і т. д. і т. д. занадто ще свіжі в пам'яті читачів „Свободи“, що б нам тут про сі плюваства говорити; ну, а тепер приходить знова цвітотчка до китички — атец Черновін.

Ой, ой, цареславні фарисеї, ви видите порошок в оці свого брата, а не видите полініска у своїм власнім оці. А ну-же возьміть ся зам'ятати оьміте із

1) Так показав Платонові якийсь кнутапоклонник С. А. Н. в 34-ім н-рі „Свѣта“ в „славную годовщину“ його прибуття в Америку.

власної хати, якого навбиралось у вас тільки а тільки, а від нас ласкаво: Hands off.

Та ж наш Грицю і Іване, як лінуть до тебе цареславні жуки і їх платні агенти, скажи їм отверто і різко: Проч, гадюче коді, бо не здуриш антикаря „купервасом“.

Правдолюб.

Зріст Р. Н. Союзу в числах. 22 нових брацтв і товариств. 926 нових членів.

Ще не так давно, бо ледви 2 місяці від „последньої“ Х ої Голлової Конвенції, а „Р. Н. Союз“ може похвалити ся таким величавим поступом!

І що за причина того небувало ще в ніякій організації по ступу і зросту? Невже ж минула уже фінансова кр'за, та люди наповняючи свої кишені купами доларів зачинають приходити до пізнання потреби організації?... А може Р. Н. Союз ністо брати від членів що місяця розмет, як се роблять другі організації, дає кождому з власної каси на кек пива та ще й по величезному пирогови? А може хто силою, на шнурі веде людей і силоміць наже вступати у Союз?... Бо і чому ж приписати сю обставину, що люди масами пруть ся у „Союз“, що сотками приступають, що навіть покидають свої старі організації, де вже були від десятків літ членами — щоб лиш стати членами Р. Н. Союзу?...

Ані одно, ані друге, ані третє!..

І робота зовсім не поправилася, і „Союз“ так само наже собі платити розмет що місяця, як і другі організації, і ніхто не тягне, ані навіть не агітує за приступанєм до Р. Н. Союзу — лиш одно змінило ся: люди

Коли в посліднім році з усіх кінців світа — здасть ся — злетіли ся чорні хмари на нещасну Американську Русь, коли на сю Русь „врата адові“ виславши ся, ригнули усіми своїми темними силами, щоб сю землю з лиця землі, коли між збентежений і схвилюваний люд висипали ся усія чорні думи і агенти, платні і неплатні, щоб юдиним поділунком положивши на його очах подолу сліпоти завести його до погібелі і бездорожжя тоді то сей туманний, кривджений і виснажений люд почав приходити до опам'ятання. Злоба, ненависть і підлота висилили ся до послідних границь, обидуючи болотом і багнюкою все що рідне, що наше, дійшли до такого степеня одичіня, що навіть наш малокритичний Русин почав над сим застаниматися, почав думати, що се все, про що дотеперішні „провідники“ йому клепцють, якое не так мусить бути, що сі „провідники“ переступили усія можливі границі, та у своїй злобі зійшли аж до неможливостей, до абсурдів в які годі повірити. І у голові нашого Русина зродило ся дрібненьке слівце: Чому?... І він завдаки своїм роз'ялим „провідникам“ почав більше критично задивляти ся на їх роботу, почав у кожду справу ставити коротеньке слівце: чому?...

Чому „Соединеніє“, знаючи, — хотів одні з нас походять з Галичини, другі з Угорщини, треті з України а четверті з Буковини — що ми всі рідні брати, всі говоримо одною бесідою, плыве в наших жилах одна і та сама кров, одна земля нас вигохала, один ворог нас дусить і гне, чому се „Соединеніє“ через свій орган сіє зерно вражди і невогди поміж рідними братами, підводить сына на батька, дає острій ніж братови проти брата? Чому се?...

Чому се „Соединеніє“ кидє болотом і гноєм на? Того, який не зі своєї волі, не для якоїсь прихви, але тільки і лише тільки для добра руського люду прибув поміж нас?... Чому се „Соединеніє“ уживає найпідійшлих способів в боротьбі, щоб лиш вигризти сього невинного чоловіка?... Чому воно, „Соединеніє“ греко-католицька організація, станула поруч з найбільшими ворогами своєї (? Ред.) віри, щоб лиш звалити безвинного чоловіка? Чому се так?...

Чому „Общество“ отверто наплювало на свій народ, на свою віру і мову, вирвало з своєї груди людське серце а вложило на се місце якоесь собаче... Гірше ніж собаче — бо навіть собака не буде інакше а лиш по своєму брехати — та пре народ у кошару тих, які від триста літ точуть нашу кров вадрами, які на наших кістках побудували свої горді столиці, які нашими найлутшими си-

нами заселяють бездонні болота Сибіру, які кляли ся додержати наші свободи а потім сі клятьби і присяги перед Богом вголочили в болото?... Чому „Общество“ захидає і жене бездольний люд у ярмо і кормигу, у наїдання і під сиривавлені нагайки того уряду, який вправ нам найбільше добро людини, бо витнав з письма, з церкви і школи нашу рідну мову?... Чому се так?...

Чому се так?... питає наш чоловік і дрібку пошумавши знаходив на се питанє завжди одну тільки відповідь: Бо сі, що взяли верх в оттих організаціях роблять се не для добра люду, але для добра власної кишені.

І на народ прийшла хвиля опам'ятання.

А серед отсей пітьми, серед орій ворогів засяв ясний луч: Р. Н. Союз підніс високо прапор а на ньому золотий напис: „За Народ, за Віру, за Правду“!..

І тоді всі, що шукали Правди, що хотіли жити і виграти для свого Народу, для своєї Віри станули під сей прапор.

І тому то тільки нових брацтв, тільки нових членів приступило до Р. Н. Союзу за такий коротенький час.

А приступили слідуєчі: в. 180 бр. сьв. АА. П. і П. в Scarborough, W. Va. 19 членів, в. 181 бр. сьв. Ів. Хр. Michel, B. C. Can. 18 чл., від. 182 бр. сьв. Ів. Хр. в Dixonville, Pa. 16 чл., від. 183 бр. сьв. АА. П. і П. в Suderland, Mass. 22 чл., в. 184 бр. Покр. Пр. Д. в Whiting, Ind. 30 чл., в. 185 бр. сьв. Кир. і Мет. в Hazleton, Pa. 40 чл., в. 186 сестр. сьв. Ольги в McAdoo, Pa. 26 чл., тов. „Сіт“ в Ford City, Pa. 24 чл., в. 188 бр. Пр. Бог. в Ginter, Pa. 15 чл., в. 189 бр. Пр. Бог. в South Fork, Pa. 24 чл., в. 190 бр. сьв. Вол. в Newark, N. J. 30 чл., в. 191 бр. сьв. Вол. в Troy, N. Y. 32 чл., в. 192 бр. сьв. Ник. в Herkimer, N. Y. 18 чл., в. 193 бр. Пр. Бог. в Red Star, W. Va. 15 чл., в. 194 бр. Пу. Бог. в Minneapolis, Minn. 18 чл., в. 195 бр. сьв. АА. П. і П. в Pechskill, N. Y. 15 чл., в. 196 бр. Пр. Троїці в Whiting, Pa. 51 чл., в. 197 бр. сьв. Арх. Мик. в Swoyers, Pa. 28 чл., від. 198 бр. сьв. Арх. Мик. в Port Jervis, N. Y. 72 чл., в. 199 сестр. Усп. Пр. Бог. в Whiting, Ind. 19 чл., в. 200 сестр. Пр. Бог. в Auburn, N. Y. 40 чл., в. 201 бр. сьв. Мик. в Whippany, N. J. 18 чл. — разом отже 22 нових брацтв і 591 членів. 275 чл. приступило до старих брацтв і тов., отже разом за два місяці „Союз“ зріс о 22 нових брацтв і 926 членів.

І отсе до Тебе, дорогий читателю, говорять числа. А мова сих чисел могутча. Вона кличе: Проч з кириличками і зрадниками народу! Єднаймося під один прапор, прапор що веде до Правди, прапор Р. Н. Союзу!..

Разом брати, рама до рамени, груди до груді, бо время люте! Лиш в лучности сила!..

Дм. Капігула пр.

Т. Лавовський скр рек.

С. Ядловський ск. ф.

А. Гела орг.

Оголошене.

Повеже члени (Stock Holders) бувшої бизнесової інституції

„Руский Народний Дім в Америці“

домагають ся, щоби скликати мітинг членів (Stock Holders), аби ясно довідались, як справи ліквідаційні стоять, для того сею дорогою повідомляє ся всіх членів (Stock Holders) „Р. Н. Дому“, а властителей шерів „А“, що мітинг „Р. Н. Дому“ відбуде ся дня 10 Октобра, в суботу вечером точно о 8-ій годині в гали Діонізія Голода в Jersey City, N. J. 38 Green Str.

Запрашає ся всіх членів (шер голдерс) доколичних і в подальших сторін з тим застереженням, що член не має права домагатись diety і звороту коштів подорожжя — та за страту часу. Кождий мусить прибути на свій власний рахунок. Так само ліквідаційні урядники мусять явитись на мітинг і здати свої справоздання.

Jersey City, 24. Септембра 1908.

К. Кирчів,
предсідатель ліквідаційного комітету.

Андрій Граб—но.

Як баба Горбулиха зроби́ла страйк.

Оповіданє.

— Чи ви чули бабо, що знов по азетях пишуть? — спитала Христя, жвава молодичка, підійшовши до керниці і відймаючи коромисло з плечей.

— А що? — підняла голову баба Горбулиха, котра перекинувшись через цемірине бовтала ведром, яке ніяк не хотіло тонути. — Шож там таке, кажи?

— Пишуть, що в однім місті, — розповідала Христя, спускаючи ведро у керницю: — як воно зветь ся не скажу, щоби не збрехати, бо забула, так оті, як їх... що бунтують... такий великий бунт ставили, такий же страшенний бунт, що прямо як війна!..

— То все студенти, — казала баба Горбулиха зачерпнувши нарешті повне ведро, почала тягти. Студенти усе... — хакаючи від напруження, торочила баба Горбулиха. Се все ті, що проти бога та проти цїсаря йдуть, що все страйки роблять. Розмножило ся їх тепер, тих антихристів... скрізь, скрізь їх тепер багато! У нас, у Ковалівці більше, як пів села а самі студенти. Думаєте, я не знаю? Знаю я добре...

Баба Горбулиха звала студентами всіх, хто хоч трохи був незадоволений з теперішних порядків, а тим більше, хто провадив свідому боротьбу за красний лад, за нове, лучше життя.

— А я чула, бабо, що ваш Кирило теж із тих, що... як там їх... Що й він у Миколаєві страйкував.

— Брешеш! — раптом скипіла баба Горбулиха, — брешеш, суча дочко, брешеш! То твій чоловік студент... думаєш, я не знаю? Вачила голубонько, як він ніс в города азет, бачила!

— Тю на вас, чогож ви ровкричали ся?

— Мат-тері твій чорт! Не плети того, чого не знаєш! Хочеш, щоби Кирила посадили? Не діждеш, паскудо ні! — крикнула баба Горбулиха й озирнула ся навкруги, чи хто дивить ся, як вона сварить ся.

Де-хто з сусідів справді вийшов подивити ся, що там за крик, а дівтора, що бавила ся в піску на селі почала збігати ся до керниці, як на гвалт.

Про бабу Горбулиху кажуть, що вона „дуже клята баба“, дехто навіть каже, що вона відьма, і всі обходять ся з нею легонько та обережно, як то кажуть: чеши дїтька з рідка. А проте дня не було, щоби не чути було, що баба Горбулиха то з тим то а другим сварить ся. Баба Горбулиха сварила ся за-любки та зі смаком увесь вік. Була се найкрасча забавка для цілого села, особливо для дїтворі, яку ніхто й не думав розганяти й яка все пильнувала сварки та жадібно ловила вухом кожду „круту“ лайку, кождий гідкий, зідливий висказ.

— Не діждете ви сього, триста чортів на вашу голову! — крикнула, беручи на плечі коромисло з повними ведрами, баба Горбулиха, і пішла до хати. Їй здавало ся, що усі сусіда бажать, щоб її Кирила посадили до арешту.

Син її Кирило, служив у Миколаєві на фабриці, але в останніх часах почали ся там страйки та „бунти“, тому він вернув ся до дому. Дома він почав ходити з книжками та газетами поміж селянами, читав їм щось і розказував, „добре, казали, розказував, неначе з книжки читає“, та баба Горбулиха розуміла тільки одно, що її Кирило „студент“, що йде проти бога та проти цїсаря, а її здавало ся, що се гірш, ніж злодій, гірш ніж розбійшак. Тому то баба Горбулиха сварила ся з ним нероз, щоби він „не робив ото незнатъ чого, бо з того добра не буде“. Онде там, кажуть, „таких“ запирають, там на Сибір завдають, а деж навіть розстрілюють. Але Кирило, що з малку був такий слуханий та смирний, у місті так „розпустив ся“, що хоч і не сварив ся з матерію але і не звертав уваги на її слова та робив своє. Колиж матрина сварка дуже вже йому доїла, він, набравши повні кишені газет та книжок, йшов кудись на цілий день і приходив досвіта або на другий а нероз аж на третій день. „І де він тих азет понабирав“ — гадала баба Горбулиха „То дома ледве дві зими походив до школи, то що він там навчив ся, — а ту вже й азет читає, та ще так читає, що ніхто на селі лучше не зможе. Вивчив ся на свою голову“, — міркувала баба Горбулиха. Раз вона знайшла у хаті кілька газет і спалила їх. Та від того часу Кирило зачав їх деж так ховати, що вона немогла більше знайти. Оце і нині з ранку його нема. Мабуть пішов там, де вони всі збирають ся... Ой біда моя з такою дитиною, хоч з хати його жена!.. Треба йому бунтувати ся? І так мені допікають лихі сусіди, а як ще його посадять, то тоді мені не буде лица і на село показати ся, кинуть ся, гей ози на мене та живу зїдять!.. — гадала баба Горбулиха, хоч добре знала, що ледви хто проковтнув би її не подавивши ся і що борше вона перетриве усе село ніж її зїдять...

Проте вона спала сю ніч дуже неспокійно і усе її снили ся „студенти-антихристи“ що усе чогось

бунтують ся, та селяне що страйкують по панських фільварках. Раз навіть приснило ся, що Пилип, сусідка Христі чоловік, ходять по селі махаючи червоним прапором і кричить танцюючи: „Свобода свобода!“

Збудила ся баба Горбулиха та перехрестивши ся плюнула. „Тьфу на твою голову! Свободи тобі треба? Батога тобі треба! Якої тобі свободи? Хиба ти не маєш свобода? Йдеш, куди хочеш, хоч і вішай ся, ніхто тобі нічо не скаже? Свободи йому! Нема кому взяти тебе в руки та показати тобі свободу!“

Ся думка так сподобала ся бабі Горбулисі, що вона, як ні повертала ся, не могла вже заснути й надумала ся рано піти на постерунок і розповісти і про Пилипа й про Давида, й про всіх інших „студентів“ в селі і про те, що вони все збарають ся, та радять ся щоби застрайкували. Але пригадала собі, що і її Кирило — „студент“, баба Горбулиха — не знала що її робити. Вона лежала й дивилась, як у хаті мало-помалу стає виднійше, бо вже світало. По дивилась на лаву, де міцно спав старий Семен Горбул і ні про що не журив ся, й відвернула ся лиха, що йому байдуже до того, що тепер всюди діє ся. Глянувши просто себе, де над дверима на полиці стояли горшки зі сметаною та молоком, баба Горбулиха пригадала собі, що час уже вставати до корови, але вставати ще не хотілось. Вона подивилась ся по хаті і подумала що у неї в хаті гарно. Над дверима висіла полочка зараз поруч аж два великі портрети цїсаря й цїсареві, що колись у школі дали малим Кирилові й Петрові, старшому синові, що помер оженивши ся. Далі висіли портрети усяких генералів, „що Пруса воювали“, потім велика картина: „Царі в цілого світа“, потім знову цїсар і цїсарева, сьв. Іван, преподобний Серафим і знов цїсар і цїсарева з дїтьми. Побачивши що у неї в хаті так багато цїсарських портретів, баба Горбулиха подумала з задоволенням, що колиб ото цїсар зайшов до неї до хати то певно нагородив би її за се. А кажуть, що цїсар іноді ходить по селах перебраний за діда і розпитує, як живе ся бідному народови. У Самійленка, кажуть кілька день сапав а у Якових навіть попросив каші попоїсти, та ще й похвалив: „що воно таке питає? Ніколи, каже, такого доброго не ївем“.

На дворі зовсім розвидніло ся. Баба Горбулиха встала до корови, старий Семен теж прокинувся й почав збирати ся на ярмарок, який був недалеко в невеличкім місті. Але старий хотів приїхати раньше, бо що вже тоді за ярмарок, коли приїдеш у „свинячий голос“.

Була ранна весна. Деревина що тільки зеленіла, земля вже була вкрита зеленою травою. Цвірінькали воробї. Сонце ще не зійшло, але на сході небо вже червоніло.

По селі ходили люди. Деж голосно балакали, сьміяли ся. Семен запряг і виїхав з обїсця.

Коли баба Горбулиха вертала з дїйницею до хати, побачила, що вулицею йшов знакомий жандарм і знов пригадала собі, що треба було би розказати про „студентів“ і про страйк. Він іде певно до міста, бо там теж бунтують ся — подумала баба Горбулиха, проїдючи молоко з дїйниці. — „І там такі анти-боли, що страйкують... є всюди, як саранчі!.. О Боже мій, Боже мій милосердний!..

Рипнули двері від сінни і хтось ввійшов. „Певно Кирило — подумала баба Горбулиха — бо він і не почував дома“; але в хату увійшов жандарм, той сам, якого вона бачила на селі. Баба Горбулиха, хоть нічо невинна, влякалась чомусь і випустила цїдилце з рук.

— Dzień dobry! — звернув ся жандарм, моцний, мордатий чоловік, замикаючи двері.

— Доброго здоров'я, а що скажеш?

— Та от тут форлядунок від коменданта постерунку до вашого Кирила, аби прийшов конче о 9-ій год. до нього до канцелярії. Мені ще вчора казали передати, та я якось забув.

— А на що комендантові Кирила? — остро запитала баба Горбулиха, відчуваючи, що не добрим се патне та взявши горнець з молоком, накрила його дощинкою та поставила на полицю.

— А я не знаю! Сказали прийти, то й мусить, й нема чого розпитувати — остро відповів жандарм. — Де він?

— Нема го дома! І чого йому ходити по постерунках? Він не злодій, не розбійшак який небудь... От тобі й усе! — сказала баба Горбулиха й вачала мити дїйницю.

— А вам на що знати, чого його треба! Кличуть — мусить йти, бо видео потрібний! балакати нема що — нахабно відповів жандарм і задерши нехотючи голову на полицю, раптом витріщив очі і обернув ся до баби Горбулихи.

— А се що таке? — показує пальцем на полицю.

— А тобі вступило? — розсердила ся баба Горбулиха, не розуміючи, чого він ціпає ся. — Горшки з молоком та зі сметаною!

— Зі сметаною? — запитав жандарм. — Гм! Так! А се що? — показує на цїсарський портрет.

— Тьфу на тебе, дурний! — зовсім розсердила ся баба Горбулиха. — Та тобі-ж не вилїзало; сам добре бачиш, що цїсарський портрет!

— Портрет? Цїсарський портрет? — грізно питає жандарм.

— Ах ти чортога відьмо: цїсарський портрет поруч зі сметаною?!

— Триста чортів на твою дурну голову! — завершала баба. — А як зі сметаною то що? Хиба цїсар сметани не їсть? Я від кітки туди ховаю, а ти... йди мені швидше з хати на сто вітрів, бо як я візьму ожог, то так займу тебе, що й до дверей не трафиш!

— А! — скрикнув жандарм. — Так ти так? Та ти бунтуєш? Проти цїсаря? Га? Соцілістка! Та я тебе зарубаю за такі твої слова! — і він узяв ся за шаблю.

— А-а-а сто чортів на твою голову... Геть з хати! І не встиг жандарм оглянути ся, як баба Горбулиха вхопила ожог, добре потягла його ним по плечах.

— Бунт!!! — зарепетував жандарм і хотів боронити ся шаблею, але баба Горбулиха вхопивши за плечі друлила його в отвороні двері, так, що він був би перевернув ся вже в сїнях, коли би не задержав ся за одвірок і як куля вилетів на двір.

— Ось тобі бунт чортівська душе! — кричала баба Горбулиха, знов потягнувши його ожогом на повадощ. Геть з мого обїсця, чортів си́ну! Геть, щоб і не смердів тут!

— Так ти бунтуєш? Ага! — кричав жандарм утікаючи за ворота і натагаючи шапку, що спадала йому в голову. Соцілістка, страйкує! Проти цїсаря такі слова?

— Які слова? Які слова, матері твоїй чорт! — кричала до жандарма вже за ворітьми баба Горбулиха. Брешеш, ироде, брешеш! Сам ти страйкуєш! Сам бунтуєш!

(Конець буде).

Подумай угро-руський народе!

Вважаємо за відповідне відіавати ся тими еловами до загалу, бо знаємо добре, що коли ми, бувше число 333 в „Соединенію“, перейшли ціло до „Союза“, певно стрінемо ся з закидами тих, що ще до днесь вірають так, як ми до недавна вірили, стрінемо ся з осудом тих, що сидять на відвічальних стільцях головних урядників „Соединенія“. Вони нам закинуть, що ми кинули своє, а пішли до „якихсь чужих“. Про се ми добре знаємо.

Але ми переконали ся, що ми вступаючи до „Союза“ доперва ввійшли до вітцївської хати, що ми яко члени „Союза“ доперва чуємо ся у себе дома.

Ми бачимо нещасну долю нашого бідного руського народа. Ми видимо страшно тяжке його положенє, видимо як і де він ниньки є, куди він дійшов. Ми видимо, що є безконечно-справедливий Бог, який хиба за гріх давних наших вітцїв нас так тяжко карає, бо як-би сього не було, не пішов би брат проти брата, не добулиб на себе сини одної Неньки острих мечів.

Але ми віримо, що також є Бог милосерний, бо сей страшний стан нашого народа починає прояснювати ся, починає звертати ся на ліпше.

Ми довго, довго роздумували. І ми ішли дорогою, яку вказували нам наші провідники, наші „патріотичні оборонці“, головні урядники „Соединенія“. Але ми переконали ся в скорі, що ся дорога, якою нас ведено, се дорога ложі,

неправди і згуби, ми переконали ся, що сі наші „патріотичні оборонці“ зробили собі з нас копальню золота і одинокою їх цілею є нагарбати як найбільше гроша, коли ми виділи, що заслужений наш член, Гео. Кюца не може від „своїх оборонців“ видерти належачих ся йому після усіх прав, марних 200 дол., мимо сього, що він тепер став зобраком і ходить на кулях. Коли ми бачили, що уряд „Соединенія“ відкладає сю справу з конвенції на конвенцію, коли ми бачили, що не приймає ся в члени Русинів з Угорщини, яким нічо не мож закинути, а яких одиноким „блудом“ є се, що не хочуть наплювати на свою прадідівську віру, коли ми бачили, що на наші протести ніхто і пальцем не кивне, що нашого делегата викинули з конвенції за се, що стояв за князя своєї церкви, що нашого єпископа обкидують грязею і болотом, коли ми все се побачили, ми прийшли до заключенія, що дальше лишати ся нам в такий організації годі. І ми працюємо Вас, численні, бувші наші братя в організації і дякуємо Вам за Вашу любов.

Ми знаємо добре, що деж, в глибині серця Вас се заболить, ми знаємо, що і Ваші лица горять від встиду з тої причини, що маєте таких головних урядників, що такі урядники стоять на чолі обкраденого, нещасного угро-руського люду. Ми се знаємо, бо і нас се боліло, бо і наші лица паленіли від встиду.

Але попри се, застановить ся і подумайте, які то люде стоять на Вашім чолі, яка є їх повинність, а де вони стоять днесь. Подумайте!...

Вільше не говоримо, бо ніякої честі порушувати не хочемо. Дперва як нас зачіплять, тоді відповімо їм фактами. Ми уважаємо низше своєї честі мажати панібрехнями і грубьянствами. Ми часописи вважаємо тим, чим їх вважають усі інтелігентні люди.

Наприкінці ще лиш тільки скажемо: возьміть в руки історію і читайте її уважно. Але з адвоєн ю увагою задержіть ся на тих сторінках, де говорить ся о нас, о Угорських Русинах.

Ви побачите, що нашими предками були сі Русини з під Києва, які прилучили ся до Мадярів, коли сі ішли зайняти теперішні свої землі; і вони в купі з Мадярами, як свободний, побідний народ-вигнані в році 880 по Хр., заняли колишні землі Словаків.

Ви дальше найдете в історії, що друга часть Русинів під проводом князя Федора Коратовича в році 1352 прибула знова на Угорщину і поселила ся там як вільні свободні поселенці. І знов запитаємо: Звідки вони прибули на Угорщину? Вони прибули на Угорщину так як і перші Русини з України, з під Києва.

Ви подумайте над сим брати і спитайте, нащо то нас тепер бурять, чому то нас цькують, немов на лютих ворогів одних проти других, коли ми всі є рідні брати?

Подумайте і судіть, яка є межа нами різниця, коли нас одні і ті самі матери вродили, коли ми вийшли з одної землі, з самого серця України, бо з під Києва.

Чи се чесна робота тих, котрі про се знають добре, але удають, що не знають і нам не хочуть про се давати знати, видають нам з рук книжку, з якої ми-би ся про се довідали, та конче пхають нас до ворожнечі і борби, бо лиш тоді тільки вони можуть над нами верховодити. Вони лиш досі панамі, коли рідні брати суть собі ворогами, одан другому звірем. А тимчасом ми є діти одної матери, ми є всі рідні брати, однаково бідні, однаково горді своєю вітчизною, своєю минувшиною і історією. Подумайте над тим, як наші батьки поступали з кириниками. Подумай те!... Судіть!...

Судіть — а тоді і Ви дійдете там, до чого ми днесь дійшли.

Рука в руку, рамя до рамени, а вперед!... Одна з нас руська кров, одні у нас батьки і діди, що боролися за віру і вітчизну. Нехай ясне примір Ваших батьків, світлом сонця осяпне Вашу стежку, ту, яка веде до свободи.

Проч в ярмом! Не родив ся Русин на отрока, не сотворив його Бог на невольника!

Буди ся Русине і прозри! А кинь під ноги сю полуду, що сліпотюю закриває Тобі очі!...

Дано в Whiting, Ind., 18. вер. 1908.

В імені цілого буашого колись 333 числа в „Соединенію“, а теперішнього відділу 196-го Р. Н. Союзу:

Френк Клапак, предс. Василь Сорока, секр.

3 російського життя.

В 38 ім числі „Свободи“ мали ми нагоду писати про те, що довело селян у Росії до руїни а тимсамим, що охнуло їх до розпучливої боротьби проти панів, проти царського уряду:

Після цього у кожного, хто має охоту ікати в Росію здобувати фарми, може в мозку сайнути гадка: а чи воно-ж можна спокійно жити та працювати на тих полях, де йде народня боротьба, де лється народня кров? А ся кров народня лється ся у Росії щоденно. Мужики голодом доведені до розпуки хапають ся усяких способів, щоб добути землю, загарабану панамі. Царський уряд боронючи панів, стріляє та вішає мужиків, а так усердно сей уряд веде се діло, що нема дня, щоби яканебудь душа з православною, християнською царства не відходила на другий світ по намиленій рукою ката мотузку.

Великий писатель Росії, Лев Толстой, старенький чоловік — 10 го вересня с. р. минуло йому 80 літ — не міг здержати ся, і написав письмо, в яким плачливими словами кличе, що він „не може більше мовчати“ *) на вид мордована царським урядом народа, що хоче їсти хліб добутий своїм потом і трудом і який жадає землі за хопленої тими, які ні сіють, ні орють, лиш збирають. У цьому письмі, цілим світом шанований і поважаний писатель каже, що він не хоче більше жити на світі, щоб дивити ся на таке звіврство царського уряду над бідним, голоним людом, і просить сей кровавий царський уряд повісити його так, як сей уряд вішає голонних, безземельних мужиків.

Він просить, щоб до нього прислали ката з намиленим мотузком і нехай царський кат затагне на його старечу шию петлю і освободить його від тяжких „ушевних мук, котрі йому, старцеві, приходять ся на режувати, дивлячи ся на народню муку та на тиранство царського уряду.

Чесному чоловікові, чоловікові з совістю не можна дивити ся без тяжкої, душевної муки на катоване народа царем.

І тепер мож поспитати ся, чи є совість у тих людий, які в таку страшну годину народньої нужди і горя мають чоло захилявати, що там, у Росії є райське життя?... (як се роблять „Поступь“, „Свѣтъ“, „Правда“. — Прим. Ред).

Таке може робити тільки той чоловік, у котрого місто душі телінає ся торба на закровавлені царські рублі. Таке може робити тільки той чоловік, що проміняв свою людську душу на якусь собачу. Тільки такий чоловік може посилати людий туди, на ту

землю, яка залита по береги людською кровію.

Таким чоловіком є Гладик. За гроші він готов захилявати і посилати людий хотай би і у саме цекло, бо він, як се видно з його дотеперішної „праці“, настільки опусті і цигає. Се саме сказав про нього — як се видно з письма Софрона Ватраля, передрукованого в числі 38 „Свободи“ — навіть сам російський надзиратель шандарів, хоч він його і в вічі не бачив ніколи.

Гладик торгуючи шифкартами, як чоловік якогось одиноким цілем є нажити з того як найбільше грошей, придумує усякі способи, щоб нахапати для себе як найбільше пасажерів. От і він вигадує всілякі фарми у Росії та на Сибірі, щоб лиш через його офіс як найбільше пасажерів ікати. А куди вони придуть, що з ними опісля стане ся, то на се Гладикови начхати. Йому треба грошей і тільки грошей! Читаючи його „Поступь“, яono бачить ся, задля чого веде ся ним агітація за еміграцією в Росію та в Сибір. Пан Гладик хоче спонукати Галичан ікати в Америку в Росію щоб при тій нагоді набити свою власну кишеньку, бо як почнуть мандрувати, то всякий загяне в офіс Гладика та знайде ся дехто, що навіть і лишить пару сот долларів яко „задаток на фарми“. А що жде тих людий в Росії і на Сибірі — як сказано — про се йому байдуже. Щоб тих людий заманити до себе, він верве ім в „Поступі“ про жите в Росії, якого в очі не бачив і про яке не має найменшого поняття. Що так є розкажу иньшим разом.

Як се виявило ся в письмі Софрона Ватраля, він і товариші не найшли в тих місцях, куди їх заслав Гладик ніяких фармів за дані Гладикови гроші. Але коли б так вони мали в кишени 50 тисяч рублів, то купили-б там півний фільварок. А на се, щоб сей фільварок можна купити, потрібно б було, щоб таких як Ватраль зголосило ся тисяч.

Так пише в „Свободі“ Ватраль і се воеім згідне з правдою. Тимчасом в „Поступі“ пише ся так.

На запитане редакції „Поступа“ г.н. Пупчик відповідає, що (лучше нашим людям (Галичанам) нігде не може бути, як в Росії на фармах. „Найлучше — говорить Пупчик — мені подобало ся в Росії се, що там народ дуже чесний. Як ми пішли до церкви, то нас завісгди наперед кликали а по богослуженню просили на гостину. Боли ми зараз не ішли, то вони дуже гнівали ся. Такої гостинності ані в ріднім селі поміж кривними я не бачив.“ (Поступ ч. 10).

Про сі слова Пупчика також не можна сказати, щоб вони були не спра-

ведливі. Можна йому в повні повірити, що йому і в церкві давали перше місце і в гостину кликали. І я так думаю, що він і тепер дістане перше місце в церкві, бо в Росії багато народу перестало зовсім ходити до православних церков. Тому то навіть ще і в гості покликають. Але як дізнають ся, що пан Пупчик приїхав купувати землю, то може лучити ся так, що йому по добру, по здорову прийде ся брати ноги на плечі та мерщій втікати, особливо з тих околиць, де не затихла ще революційна горячка. А що так буде, я висказую свій погляд після фактичних обставин.

В різних місцях Росії мужики часто змавляють ся між собою за яку плату іти ім до пана на роботу або який рент платити за винайм панських земель. Як що пан на хлопську таксу не годить ся, то вони не йдуть до нього на роботу і не беруть землі. Коли однак не годні обійти ся без панських земель, то тоді будім то пристають на такий рент, який пан назначив, а опісля платять таку ціну, яку самі назначили.

Коли таке трапить ся, то тоді пани заманюють до себе робітників і арендарів землі з иньших околиць, з иньших губерній.

Звичайно, як прибудуть робітники і арендатори з чужих сторін, то ті мужики, що змовили ся між собою проти пана, починають чужостороннім робітникам доказувати, що ім не слід ставати на панську роботу. „Ми не хочем більше на пана робити, а хочем робити для себе. Ми хочемо високою платнею за роботу зневолити пана віддати нам землю в аренду за низьку ціну, або продати нам землю по ціні, яку ми назначимо. Ідїть собі з Богом до дому та викурюйте з гніва свого пана а тоді може ваше і наше жите поліпшає“.

Після таких слів тамті відказували: „Ми вам не вороги, і за науку дакуєм“ і звичайно вижджали у свояси. Але бували і такі, що таких слів не слухали і тоді між ними і місцевими селянами починала ся сварка, яка найчастійше кінчила ся проливом крови і вбійствами.

Такі случаи показують як добрі і чесні люди можуть стати ворогами.

Мужики злучені змовою проти пана вважають панських зашпників, і тих що купують землю пана по його ціні як своїх найгірших ворогів, так саме, як тут в Америці страйкуючі робітники скебів. А як робітники в Америці панують скебів — се звісно. Таке саме є і між мужиками в Росії.

Цілом рішучо можна сказати, що як якийсь заманений чоловік, хотьби і з сотнею тисяч, приїхав в Росію і купив там землю, то проти нього буде вести

ся отверта або і скрита війна. А коли в таке місце приїхало б 1000 фамілій, як про се каже в своїм письмі Софрон Ватраль, то цілком певно приїде до великих розривів і роздорів поміж ними і тамошніми мужиками.

Тільки тоді, коли про тихне народня боротьба проти панства, тільки тоді можна буде спокійно вишукувати в Росії фарми. А се не наступить скорше, аж коли панська земля перейде в хлопські руки.

Л. Герус
посол до 2-ої російської Думи.

„Сканім собі раз правду в очі“...

Шабнувши гадкою не тільки в нашу старину, але заглянувши і в картини всесвітної історії, прийдемо до ваключення, що тим одиницям, у котрих знайшло ся на стільки енергії і волі, що вони не жажали ся висказувати кождому „правду в очі“, не завісгди в дочаснім їх житю був „рожами вистелений шлях“...

За висказуване „правди в очі“ ерусалимським книжникам і фарисеям сам Христос, як чоловік, віддав свою свѣту голову на хрест!...

За смілість в ісповідуваню правди і любови до Христової науки, тисячі перших християн гинуло по римських цирках з рук катів і в зубах диких звіврів. За волю, за говорене „правди в очі“, за любов до всего що своє, рідне, та сердечне, а тим самим правне, а однак доптане московськими катами наш геній, Шевченко, перетерпів неодну лиху хвилю у своїм житю... А ті міліони нуждарів, а однак борців за своє національне і економично-політичне відроджене? Тих годі і вчислити, бо імя ім леґіон.

Герой Мирослав Січинський за волю, за правду покривдженого свого народа в Галичині ляцкою буржуазією, забув за будучність, свѣт, рідню і щоб цілий цивілізований свѣт дізнав ся „правди в очі“, не жажав ся кинути національним оправцям все, що кождій живучій людині є найдорожше: молоде жите!...

Розумієть ся, що смішними показав ся всякі коментарі, колиб так хто схотів перечити, що поміж нами тут на америцькій землі, не находять ся такі індивідуи, котрі присвоївши собі чужі ідеї, проголошують при помочи преси, або радше сказати б плюгавих пашквілів, твердження, будьто би і вони боролись, чи терпіли, і то не за для своїх особистих цілій, але за для несказительної любови всего що своє, що ідеальне, а які нібито усьому, що плоске і „пережите“, виповідають для добра і блага загалу борбу, і тоді висказують „правду в очі“!

Ті що роблять на дворі

виставлені на зжис і вогкість, уникнуть руматизму і невралгії, если будуть вживати

Д-ра Ріхтера Нотвичного Пейн Експелеру

коли почнуть перші симптоми. Сей лік роблений згідно з острим німецим законом і має 35 літню незахищену славу.

На продаж у котрого небуває антикара, по 25 і по 50 центів або у властелітв.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl St., New York.

Одже передусім, подібними самовзваньчими „борцями“ і пропагаторами, або радше сказати б фарисеями-рабівниками не своїх ідей, чи народніх принципів, в Америці, є уся кацапська бранжа, почавши від „Правди“, „Вѣстника“, „Поступа“ і „Свѣта“, ну — і скінчивши на якійсь новомодній спасителіці „нещасної України“, що то назвала себе „Союз“, а складає ся з незалежних Водруківців — з ех-редактором б. п. „Американо-ського Войска“ п. Косовим на чолі!...

„Окажм собі раз правду в очі“, гордає безнастанно п. Косовий у своїй свѣтжупеченій часописі, яку для кирині охрестив назвою „Союз“...

Але о що властиво п. Косовому & Со. ходить, а що важнійше, під яким зглядом маємо собі сказати „правду в очі“, поки що не знати. Все, що з дотеперішньої писанини п. Косового виходить, то Русь-Україна аж тоді дперва заживе самостійним житем, коли усі Українці проженуть десь на Марса передусім своїх попів, і коли заступлять їх протестантськими причерами, коли плянуть на свої прадідні традиції, „перевіцюють“ дотеперішню свою релігію на нову, „вільнодумну“, а тим самим й хосеннішу в приватнім житю, коли відступлять коштом і кєрвавицею побудовані свої свѣтатині презвітерянськїї місії, коли порозвзвзують свої народні організації, у котрих п. Косовий & Со. не можуть якось „предводити“, та що важнійше, вшрубувати у них свого „журнала“ за орган, словом, коли усі Українці підуть на руку п. Косовому & Со. в їх плянах і стануть протестантами, щоби пан Косовий & Со. могли похвалити ся, що вони не дурно беруть від презвітерянської місії 40 дол. в місяць, але ще і щось роблять між нашим народом, а що важнійше, що народ вірить і слухає п. Косового & Со. Погані! Де честь?

Працюйте лишень так дальше, а і ми скажемо собі також час від часу без усіх парламентарних обняків „правду в очі“!

Михайло Бєля.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ „Р. Н. СОЮЗА“.

Союз платить \$1000.00 по смертного.

*) Гляди чч. 38 і 39 „Своб“.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
44 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
Little Russian Nat'l Union of
America.

Rev. P. Poniatyshyn,
Superintendent.

324 Washington Ave.,
Elizabeth, N. J.

Anth. Curkowskyj, editor.
184 Hudson Str., New York.

K. Kirczow, manager.
184 Hudson Str., New York.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the Post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газета для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців... \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00

Оплатувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в ре-
дигуванім листі, або через
експресовий, або поштової мо-
ney order (моні ордер). Money
order, то є карточку, котру дста-
єте від почтара або агента на
експресовім офісі, пішлить нам,
бо без того ми не годні гроший
дистати.

Адрес:
„SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоб його адрес змі-
нити мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Відповідь і Протест на лож поміщену в статті під з. „Хто винен“ в Амер. Русск. Вістни.

Ми ниніше підписані у-
рядники і тростісі сімох
організацій в Клівленд, О.
подаємо до прилюдної відо-
мості, що слідує:

Поміщена в числі 32 „А.
Р. Вістн.“ допис під за-
головком „Хто винен“ а
підписана буквами „М. Б.“
та напастуюча вельми за-
служеного нашого душа-
стара о. Бурика є одною
підлою, безличною брехнею,
можемо і циганством.
Паршива, викинена зі ста-
да вівця, що сховала ся
під букви „М. Б.“ наплу-
тала таку копицю брехні,
що аж гідь бере єї тикати
ся. Загал може виробити
собі понятє про правдомов-
ність „Вістника“, на під-
ставі фактів, які ми пода-
ємо і за які ручать усі сім
клівлендських організацій.

Коли на просьбу усього
народу сему 2 роки при-
був до нас о. Е. Бурик, то
наша парохія представляла
собой дуже сумний вид.
Церковна і парохіяльна ка-
са була пуста, так що на
заплаченє пенсії священи-
кови за перший місяць
треба було іти поміж люди
пожичати гроші. Люди за-
роздорами і сварнями по-
розходили ся в безвісти,
так що підчас богослуження
в церкві світили пустки.

І ось о. Е. Бурик своєю
усердястю, повною посвяти-
ю і витревалостю працею до-
вів до сего, що розбиті по-
селенці почали поволі о-
пять гуртувати ся, почали
сходити ся і днесь підчас
богослуження не лиш цер-
ков, але навіть і церков-
ний ярд не може усіх по-
містити! Коли перед 2 ма-
роками ми за псиччені гро-
ші заплатили першу пен-
сію о. Е. Бурикову, днесь
завдяки тільки йому одво-
му, наша церков виплати-
ла 4.000.00 дол. довгу, вис-
ше 7.000.00 дол. маємо зло-
жених в банку, нове ціле
внутрішнє уладженє в цер-
кві, яка загалом представ-
ляє вартість 30.000.00 дол.
Тільки завдяки о. Е. Бури-
кови маємо знаменито зор-
ганізований хор і школу.
О. Е. Бурик заложив 2
братства діточі в висше як
200 членами і вписав їх до
„Соединенія“. Його захо-
дами рівнож ми в недовгі
заберемо ся до будови но-
вої церкви.

І тепер запитаємо ся се-
го підлого киричника, що
то набрав в „Вістнику“
звідки і з яким чолом він
мав відвагу накопичити
тільки лайдацьких ци-
ганств?... Але ми знаємо
сего панка, ми знаємо хто
він є, хотий він не мав
відваги підписати ся своїм
повним іменем. Се є один
з тих кураторів, що то при-
викли були до сього, що
по кожній колекті прили-
пало їм до липких їх паль-
ців по пару доларів. Се од-
ин з тих, що потом на
ярді за церковні гроші пи-
ли пиво і їли ковбаси і пе-
чені гуси. А тому, що па-
рохія за старанем о. Бури-
ка викинула таких панків
з слизькими пальцями, во-
ни тепер зі власті і злоби
воюють по таких самих як
вони „Вістниках“ брехня-
ми, колумніями і ложкою
виссаною з пальця.

І тільки злобі треба при-
писати дальші слова, що
угро-руський народ є не-
здоволенний і ремствує на
о. Бурика, який є „украї-
нець“ та підпарає „Союз“
а не „Соединеніє“. Що
угро-руський народ не рем-
ствує, але противно, пішов
би в огонь за о. Буриком,
що про се свідчать підпи-
си і печати сімох клівленд-
ських організацій. Що о.
Бурик не хоче підписати
„Соед.“ а лиш „Союз“ то
тому, що о. Бурик є чоло-
вік чесний, і до нечесної
організації встидяє ся і не
може належати ані єї під-
писати. Що до вимаршу
Сполків, то тут о. Бурик
зовсім ні при чому, бо самі
Сполки зрозуміли і ухва-
лили, що в піст їм не го-
дить ся робити ніяких па-
рад. Що до сего, що „наш
о. духовний продає піст за
18.00 дол.“ то таку дурни-
цю може написати лишень
туман, який не має най-
меншого понятя про світ
божий. Церков а в піст на-
віть позваляє за диспенною
брати шлюби і то під услі-
вом, що не буде весілля а
музикою. А шлюб а весілля
се не все одно! Таку дур-
ницю і глупість міг лиш

написати „М. Б.“ а виару-
ковати „Ам. Р. Вістник“,
бо хіба другі часописи
такої не знайде ся під сон-
цем. На дальші нагада ми
зовсім не відповідаємо і іг-
норуємо їх, позаяк впрост
було би смішно на такі
клевети і брехні звертати
увагу. Ми хотіли лиш по-
казати, що увесь народ в
Клівленді вельми любить і
шанує о. Е. Бурика, що
написати щось подібного,
як в 32 ч. „Вістн.“ могла
лиш підла одвинця, озло-
блена на се, що не може
довше красти парохіяльно
го гроша, та виказати, яким
оружем воє „Р. А. Віст-
ник“.

Ми се осягнули і напри-
кінці маємо лиш одну раду
для киричника, який кон-
че хоче кинути зерно не-
згоди поміж народ: даремна
робота. Народ стоїть і бу-
де стояти спільно і згідно
як мур, а таким кирини-
кам покаже свою гадку як
лиш вони відважуть ся по-
казати коло церкви. Але
ми віримо, що пан „М. Б.“
зробив усе з глупоти та
покає ся, за чим ми всі
будем усердно молити Го-
спода. А такого свянщен-
ника, як о. Е. Бурик ми
желаємо кожній парохії. То-
ді певно і Русинам жило-б
ся інакше на тутешній зе-
млі.

За уряд:

1. Гр. кат. церкви св. Івана в Клівленд.
2. Гр. кат. сполку св. Романа в Клівленд.
3. Г. К. S. P. S. W. M. в Клівленд.
4. Церковного сполку св. Івана в Клівленд.
5. Жіночого сполку св. Анни в Клівленд.
6. Руського сполку св. Апп. П. і П. в Клівленд.
7. Відділ 173 Р. Н. Союзу в Клівленд.

Мих. Луцук, предс.
Іоан Ваїх, касієр.

Куратори: Іоан Сувак, Іоан Лях,
Стефан Наймик, Іоан Пал-
гуз, Андрей Томко, Іоан Би-
леничук, Гер. Секерак, Лукаш
Бибель, Мих. Лазука, Іоан
Лукаш, Стеф. Дучар, Іоан Іль-
кович, Йосиф Тихий, Стеф.
Бондро, Георг. Кормош, Іоан
Жукович, Семан Брунарський,
предс. ч. 102 в Р. Н. С.

Справозданє із Х-ої голов. Конвенції „Р. Н. Союзу“.

(Конець.)

В 34-ім н-рі „Свободи“
у справозданю рекордового
секретаря був оголошений
лише загальний, цифровий
визказ членів Р. Н. С. за
последні два літа, но не о-
голошено там по числам і
іменам ані старих відділів,
себ то таких, які вже здав-
на належали до Р. Н. С.,
ані відділів нових, які всту-
пали до Р. Н. С. між IX-ою
а Х-ою Конвенцією. Відді-
ли, які були в Р. Н. С. пе-
ред IX-ою Конвенцією, бу-
ли подані в справозданю
із сеї Конвенції; тим-то я
обмежу ся тепер лиш на
се, що подам визказ сих від-
ділів, які вступили до Р.
Н. С. від IX-ої Конвенції.
Сих братств є 56. Ось їх
числа, імена і місцевости.

- Від. 50. Бр. св. І. Хре-
стителя в Desl ge, Мо.
Від. 89. Бр. св. Арх.
Михайла в Simpsen, Pa.
Від. 90. Бр. св. Дами-
трія в Centralia, Pa.
Від. 93. Бр. св. Йосифа
в Newburgh, O.
В. 106. Бр. св. О. Ни-
колая в Chicago, Ill.
В. 112. Тов. Любов в
Newark, N. J.
В. 121. Бр. св. О. Нико-
лая в Trenton, N. J.
В. 138. Тов. Івана Нау-
мовича, Philadelphia, Pa.
В. 139. Бр. Пр. Богород.,
Oil City, Pa.
В. 140. Бр. св. Михайла,
Youngstown, O.
В. 141. Бр. св. Николая,
Little Falls, N. Y.
В. 142. Бр. св. Йоана
Хрестителя, Vandergrift, Pa.
В. 143. Бр. св. Дмитрія,
Windber, Pa.
В. 144. Тов. Тисьмениця,
New York, N. Y.
В. 145. Бр. Пр. Богоро-
дипі, Altoona, Pa.
В. 146. Бр. св. П. і П.
McKees Rocks, Pa.
В. 147. Бр. св. Михайла,
Allentown, Pa.
В. 148. Бр. св. О. Ни-
колая, California, Pa.
В. 149. Бр. Пр. Богород.,
West Seneca, N. Y.
В. 150. Бр. св. О. Ни-
колая, Irgona, Pa.
В. 151. Бр. Пресв. Діви,
Allentown, Pa.
В. 152. Бр. Пр. Богор.,
Homestead, Pa.
В. 153. Бр. св. О. Ни-
колая, Berwick, Pa.
В. 154. Бр. св. П. і П.,
New Britain, Conn.
В. 155. Тов. „Січ“, Perth
Amboy, N. J.
В. 156. Бр. св. П. і П.,
Chattaroy, W. Va.
В. 157. Бр. св. Дмитрія,
Dopora, Pa.
В. 158. Бр. св. Володи-
мира, New Kensington, Pa.
В. 159. Бр. св. П. і П.,
Herkimer, N. Y.
В. 160. Бр. св. Юрія,
Jamaica, N. Y.
В. 161. Бр. св. П. і П.,
Tower City, Pa.
В. 162. Бр. св. О. Нико-
лая, Holyoke, Mass.
В. 163. Тов. „Зоря“, Ed-
monton, Alta.
В. 164. Бр. св. Ів. Хр.,
North Hadley, Pa.
В. 165. Бр. св. Івана Бо-
гослова, Pittsburg, Pa.
В. 166. Бр. св. П. і П.,
Barnesboro, Pa.
В. 167. Бр. св. П. і П.,
Cumbola, Pa.
В. 168. Бр. св. О. Ни-
колая, Amsterdam, N. Y.
В. 169. Бр. св. Ів. Хр.,
Scranton, Pa.
В. 170. Бр. св. Ів. Хр.,
Chauncey, Pa.
В. 171. Тов. „Січ“, Pitts-
burg, Pa.
В. 172. Бр. П. і П., Salts-
burg, Pa.
В. 173. Сестр. св. Ольги,
Cleveland, O.
В. 174. Бр. св. Николая,
Oxford Furnace, N. J.
В. 175. Бр. св. О. Ник.,
Detroit, Mich.
В. 176. Бр. св. О. Ник.,
New Burgh, N. Y.
В. 177. Клуб дра Ів.
Франка, Vegreville, Alta.
В. 178. Бр. Пр. Богор.,
Manchester, N. H.
В. 179. Тов. ім. Богд.

- Хмельницького, St. Louis.
Мо.
В. 180. Бр. св. П. і П.,
Scarbore, W. Va.
В. 181. Бр. св. Йоана
Хрестителя, Michael, B. C.
Canada.
В. 182. Бр. св. Мих., E
lisabethport, N. J.
В. 154. Бр. св. Ів. Хр.,
Dunmore, Pa.
В. 162. Бр. св. Волод.,
Scranton, Pa.
В. 165. Бр. св. П. і П.,
Chicago, Ill.
В. 168. Бр. св. Вас. Ве-
лякого, Perth Amboy, N. J.
Разом 56 Братств.
- Виступили отсі Брат-
ства:
В. 93. М. Р. Н. Союз,
Hastings upon Hudson, N. Y.
В. 112. Тов. Поступ, Al-
legheny, Pa.
В. 142. Бр. св. Йоана
Хрест., Vandergrift, Pa.
В. 154. Бр. св. Петра і
Павла, New Britain, Conn.
В. 162. Бр. св. О. Нико-
лая, Holyoke, Mass. влучи-
ло ся в Відділом 52.
В. 165. Бр. св. Йоана
Богослова, Pittsburg, Pa.
В. 168. Бр. св. О. Ни-
колая, Amsterdam, N. Y.
Виступило 7 а радше 6
Братств, бо 162-й від. влучи-
в ся в відділом 52 им.
Всіх же членів в часі Х-ої
Конвенції Р. Н. С. було
10.266.
- На Х-ту Конвенцію Р. Н.
С. наспіли цілі десятки
телеграмів і привітних пи-
сем з різних сторін Аме-
рики. Видно, що ся Кон-
венція викликала була чи-
мале заінтересоване у ши-
роких кругах американсько-
руського вагалу. Тому, що
забрало-б се дуже много
дорогого тепер місяця в на-
шій любій „Свободі“, колиб
так прийшло ся оголошу-
вати повний текст всіх тих
телеграфічних і писемних
привітів, я обмежу ся на се,
що наведу текст лиш тих
телеграмів, які є маркант-
ніші більше to the point;
що до прочих же, менше
замітних, то виміню ли-
ше імена осіб чи братств,
від яких сі привіти похо-
дили.
- Замітніші отже змістом
були сі телеграми:
Від о. М. Стефановича,
Пітсбург, Па.:
„Під України еднаймось
прапор“, але всі Галичане,
Угорчане і Буковинці!
Єлєн Руський Народний
Союз!
Урра у бій! Най живе
Україна!—тов. „Гайдамаки“
Нью-Йорк.
- Честь і слава вам борці
за віру і руський народ!
Най пропадають хруні, а
збудить ся американська
Русь! — Г. Н. Предзімір-
ський, Сеймур, Конн.
- Слава делегатам Х-тої
Конвенції! Радьте мудро і
піднесіть прапор Р. Н. С.
на честь і славу Руси-У-
країни!—Клуб Поступовий,
Джерси Сіті, Н. Дж.
- Панове делегати! Радьте
над добром Р. Н. С. і не
забувайте за церковні спра-
ви; допоможіть нашому Вла-
диді зробити дієзсію! Проч
з хрунами!—Серафим, Йон-
керс, Н. Й.

Богаті звиваймо, рук при-
кладаймо і паш Р. Н. С.
всі підпираймо. Ви панове
делегати на добро радить,
щоб наша Русь Україна
могла і тут прославитись.
В. Паріляк, Нью Брітейн,
Конн.

Success and best wishes
to Organization. Regards to
all assembled. J. Ardan.

Честним делегатам Х-ої
Конвенції Р. Н. С. щастя
Боже відкрита безіменного
шарателя безпідставних
циркулярів. Хруві проч а
Союза! — А. Кмит за Украї-
нців в Смок Рун, Па.

Nech žije a rozkvita Ru-
sky Narodny Sojuz! Nech
žiju zakladatelja jeho! Nech
Hospod žehna práci vaše,
chraňte krasnu rozkvitajuci
strom vaš pred neprijatelmi,
braňte svoji prava, a heslom
vašim nech bude: Slava,
tri krat slava!
Josef Kiesel, Скрентон, Па.

Інші телеграми були
також all right, но більше
стереотипного змісту. Ось
особи і братства, які їх
надіслали: Іван Кирилюк,
Скрентон, Па.; Комітет
русько-народної Спільки,
Йонкерс, Н. Й.; Митро
Укоп, Оліфант, Па.; Т.
Ціркот, Ансонія, Конн.; Г.
Дзядик, Дербі, Конн.; А.
Куриля, Ельмайра, Н. Й.;
А. Романчик, Гейзелтон, Па.;
Брунарський, Клівленд, О.;
Т. Хвалик, Джерси Сіті, Н.
Дж.; Ст. Мілянович, Джерси
Сіті, Н. Дж.; Mrs. W. H. Cregin
Клівленд, О.; Українці в
Йонкерс, Н. Й.; Miss Демко,
Скрентон, Па.; Ярина Еміль
Югас, Скрентон, Па.; Василь
Кохан, Мт. Кармель, Па.;
Братство св. Андрея, Йон-
керс, Н. Й.; Братство 123-те
в Р. Н. С., Скрентон, Па.;
Братство 92-ге, Скрентон,
Па.; Бр. 162-ге, Скрентон,
Па.; 3 телеграми нікам не-
підписані в Скрентон, Па.;
Дора Сандович, Джерси Сіті,
Н. Дж.; А. Лучіпка, Сейр,
Па.; І. Нейцоль, Брістоль,
Конн.; Гвоздик і Лазовський
Мт. Кармель, Па.; М. Скри-
педа і І. Хруні, Конне-
бург, Па. і Бр. св. Покро-
ви, Буффало, Н. Й. Разом
37 телеграмів.

Привітні письма прислали:
Бр. 54-ге в Р. Н. С. в
Феривіл, Конн.; Гринь За-
вок від Бр. св. Дмитрія,
Централія, Па.; Бр. 27-ме
в Ілен-Лайн, Па.; Бр. 7-ме
Мек Аду, Па.; Василь Гой-
дич іменем Бр. ч. 40 в
Скрентон, Па.; Македун-
ський аматорський кружок;
В. Грудцяк іменем Бр. ч.
123, Скрентон, Па.; І. Брин-
дза від Бр. ч. 148, Калі-
форнія, Па.; І. Фариняк, М.
Фариняк, Й. Бандрівчак в
59-го від. Джуніатавіл, Па.;
А. Шквір, постмастер в
Мек Аду і Miss А. Шквір
асистентка постмастера там-
же; Т. Хорошак з Мікісраке,
Па.; Г. Онушак, Катасавка,
Па.; Гр. Пиртко, Нью Йорк;
Ст. Крицький іменем Бр.
104 в Перт Амбой, Па.;
Ю. Шукеля, Алентавіл, Па.
і Анд. Шеремета. Разом 17
писем. Найзамітніше при-
вітне письмо було А. Ше-
ремета і звучало воно так:
Вже пора нам встати
з тяжкого сну;
Далі Братя до праці до
побід,
А встане Україна
Велика і славна,
Від Сяну аж до Дону
Одна нероздільна.

А тепер лишайся ся те мені кинути бодий загаль но маленький сніжок світла на пілу послідню Кон венцію Р. Н. С.

Коли-б хто хотів, щоб я скарактеризував коротесень ко послідню Конвенцію, так мусів би я ужити ли ше одного слова, іменно: „славно“, бо й справді в буквальному значінні сего слова „славно“ відбула ся Конвенція під кожним згля дом. Сі ріжні утвари і рі шення, які на ній запали, а про які шановні Союзовці читали в цілім ряді чисел „Свобода“, є зрілі, річеві і змістні, тай можуть вони вийти лише на хосен Р. Н. Союзови і причинитись до сего, що він піде кроком великана наперед... А між тими ухвалами послідньої Конвенції безперечно пер ше місце займає: принятие першого гр. кат. єпископа в Америці в почетне член ство і послідовне прибранє Р. Н. Союзом характера гр. католицького. Може хтось виїжджати проти могого твердження в яким будь ар гументом, та я скажу йо му, що по мой стороні ра ція. Прошу Кожний з нас „Американців“ дуже добре знає, що ціле жите нашого народа за морем з'осере джується ся коло нічого иньшого, лише біля цер кви. В сій місцевости де є наша церква, є звичайно і наша парафіяльна школа, є дуже часто читальня, є руські братства або взагалі якісь инші інституції, де ж нема церкви, там най частіше нічогісько нема. Дальше, практика учить нас, що наш чоловік, ко ли перейде прим.: в цар еславє, стаєть ся вже тим самим „Москалем“, як не ворінним, то бодай „з під Горлиць“; ходить наш брат до словацького костела, так стаєть ся поволи Сло ваком; ходить до костела польського, стаєть ся По льяком — в кождім разі затратить ся в ній і так вже слабе почуття націо нальне... Тим-то, як в старім краю взагалі, так в Америці в особенності на ша церква і наша народ ність обусловлюють ся вза імно і боронити нашу церкву значить тільки, що й боронити нашу народність, бо церква являєть ся го ловним консерватором і пропагатором нашої народ ности. І колиб Р. Н. С. занає був, не кажу вже, вороже, але байдуже ста новивше супроти нашої цер кви під нинішню пору, коли чужі, а ще більше свої перевертні і ренегати її розпинають, коли вона переживає найкритичнішу хвилю, від коли лише ва щепилась на американським ґрунті, так був би він пок рив ся ще більшим соро мом, як таке „Соедине ніє Гр.-Кафт. Русских і Братств“... Чому, нехай кождий сам собі досьпіває...

Отсе лиш одна „рація“, може й незручно предста влена. Як буде ліпша на год, я скажу ще й про инші рації, для чого по

треба нам конче боронити церкву.

А й під взглядом фор мальним провадилась Кон венція дуже коректно. Не було ані одного випадку, щоб якийсь делегат явив ся підмеловий на галю засідань, ані ніхто їх не розполював; не було ані хось галабурд, сварень або суперечок, лиш дебати ве ли ся статочно, вміло і по важно. І справді сатисфак цією було слухати промов таких делегатів як Корват, Угорчак, Середницький, Кирилюк, Кречковський, не говорячи вже про тако го Стеткевича, Бабія або Каськових і як влучно во ни аргументували свої вне ски... Коли Р. Н. С. має сьвітлі сторінки у своїй історії, так певно Х-та год. Конвенція становити ме сторінку найяснійшу.

І най живе і процвітає Р. Н. С.; най стає в боеву лінію за церкву і народ; най кадри руського робу чого люду горнуть ся під його прапор; най стаєть ся він незадобутою кріпо стію і силою заморської Руси...

З братським поздоровле нєм для всіх членів Р. Н. Союза.

о. П. Понятишин,
конвенційний справоздавець

В спростованю ошибки, поміщеної в числі 39-ім стор. 4. (Справ. в X ої Гол. Конв.) 4-та шпальта, стріч ка 20 та з долини подає ся до прилюдної відомости, що ухвалено піднести діє ту делегатам на 5.00 дол. в день, не — як хибно по дано — на внесок п. М. Бабія, але на внесок п. Ал. Горбала. Просить ся отже в тім взгляді згаданий у ступ „Справозданя“ спро стувати.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Жовтень.

1	Ч.	Євгенія преп., Аріад.
2	П.	Трофима, Саватія муч.
3	С.	Євстація вч.
4	Н.	16. Богдата ап., Іпат.
5	П.	Фокі, Йонн прор.
6	В.	Зач. Йоана предт.
7	С.	Теклі прамч.

СПРОСТОВАНЄ.

В виказі новоприступивших членів до Р. Н. Союзу, поданим в числі 39-ім мильно подано, що в відділі 69, тов. „Зоря“ в Нью-Йорку приступили слідуєчі 4 члени: Марян Трибус, Лія Огірок, Федь Юревич і Антін Струк. Вони не є членами Р. Н. Союзу.

Т. Лабовський,
рекорд. секр.

— Який є страшний брак ро боти в Америці свідчить про се факт, що коли онотді фірма Ванамейкер в Філадельфії, Па. оголосила, що потребує 1000 робітників до розібраня старої своєї камениці, зголосило ся таке число безробітних, що треба було здержати цілковитий рух на улицах Chesnut і Juniper.

— Доходи Зл. Держав. Починаючи від 1-го вересня урядові доходи виказують значний при ріст. Через 17 днів минавшого місяця загальний дохід уряду внісав 27.943.101 дол. з чого 14.724.265 д. прийшло з цля,

11.259.878 з внутрішнього по датку а 1.960.017 з иньших же рел. Видатки за сих 17 днів представляють ся як слідує: видатки цивільні 5.180.000, мі ністерство війни 5.230.000 ма ринарки 5.180.000, Індіяни 640.000, пенсії 9.168.000, роботи пуб личні 2.360.000 або разом роз ходів 28.730.000.

— Від часу оголошеня неспід леглости Америки пораз пер ший президент сього краю ста не перед судовими кратками. Рузвельт оголосив був недавно що часть державних лісів в по віті Еureka, Nevada уважає ся за резервації, в якій мають гніз дити ся птиці і які не вільно продавати. Фірма „Eureka Line Stock Co. знова твердить, що у ряд не має права робити резер вації на ґрунтах уже проданих та внесла судову скаргу проти Рузвельта, міністрови рішницт ва Вільсонови і надіспектори ви лісів о неправне розпоря джуване ся чужою власністю.

— В многих місцевостях стейту Індіяна зацвили череш ні і яблуні.

— На заступника красового маршалка для кермованя со ймовими нарадами у львівським соймі іменував цісар митропо лита гр.Шептицького.

— Церковна суспензия. Як доносить „Діло“, митрополит Шептицький вислав церковну суспензию для священників Крохмального і Василевича, ко трі недавно без розрішення митрополита виїхали до Канади і там баламутять руський нарід. Крохмальний (московфіл, звіс ний із скандалів в часі універ ситетської сецесії, до недавня суплент з теріопільський ру ській гімназії) пропагує право славіє, а Василевич (звісний в Галичині яко Тимотей Сліпий) грає ролю незалежного і гово рить, що буде ще в Канаді ар хієпископом.

— Виліченє глухонімого сон це. Як подають часописи, то в Sprotkape, Wis. Р. Мартин не давно в наслідок удару грому цілковито оглух. Глухий однак в пару день зробив спостереж не, що коли на нього світить сонце, то він тоді дещо чує. Зробивши се відкрите він пере вів чотироднезну курацію то є виставив свої уха на під діланє палючих промінів сонця. І ста ла ся дивна річ: по чотирох днях він цілковито відзискав слух.

— Державний директор лі сів, Рот, що сими днями вернув з оглядин горючих лісів, зая вив, що в Стейтах згорів один мільон акрів ліса; страта в дере ві представляє вартість 10. міль онів дол. Коли однак до сего до числити понищенє огнем поля, фарми, місточки і міста, то за гальна шкода доходить до вели чезної суми 40 мільонів доларів.

— В Манілі, столиці Філі пинських островів появляла ся пошесть холери. Протягом од ної доби захоріло 5 осіб з я ких 6 померло.

— На стейтовій конвенції ре публиканів теперішній губер натор стейту Нью-Йорк одерж ав опять номінацію на сей у ряд. Підчас голосованя Hughes дістав 827, а його противник Wadsworth 151 і Stewart 31 го лосів.

— В місцевости South Ciudad Juarez в Мексику копав 24-го м. м. хинчик Фу-Чанг керни цю. Нараз викопав, ся йому з рук джаган, впав на дно ями, пробив того і зник десь у чор ній безодні. Усякі поміри щоб досягти дна безодні показали ся безуспішні. Яма здає ся не мати дна і Фу-Чанг є сьвято пе реконаний, що винайшов найко ротшу дорогу — бо просто крізь землю — до своєї вітчизни.

— Колись велика і красна па рохія Трой, складаючи ся з Трой, Водервлит і Кокус по причині більшого числа людей на кождім плейзі розділляла ся тепер на три парохії з особними церквами, школами і священ никами. Посліднім парохом всіх місцевостей разом був о Чаплинський. А тепер о. Чаплинський остав в Кокус. До Водервлит прийшов о. Теодо зий Цар. В Трой осів о. Емилі ан Бартіш.

— Дарунок для губернатора. Між почтовими пересылками, адресованими до губернатора стейту Нью-Джерзі, Форта, найшли почтові урядники малень кий клуночок, що містив в собі лекольну машину. Одержавши дозвіл від губернатора, урядни ки отворили дуже осторожно сей пакет і знайшли в ній по рох, кулі і сірнички. Вони бу ли так уложені, що при скорім отавраню пакета мусілаб насту тити експлозія. Найдено та кож карточку, на якій було так написано: „Прошу мене сеччас повідомити про зміну адреси. Ліпше мене пізнаєте, коли зо бачимось. Ариата призначена до знищення поганої станової господарки.“ Власти заняли ся вишуканем надавця пакета.

— Нужда робітників в Ан глії. З приводу замкнення фа брик лишилися в Глязгові (Ан глія) сотки тисячів робітників без хліба. Оноді відбулась там в ратуші така зворушлива сце на. В часі засіданя ради зібра лась велика товпа безробітних на площі перед ратушем, а гз тох безробітних делегатів уда лось на салю засідань. При їх ній вході до салі члени ради повстали із своїх місць, відаю чи тим способом честь нужді робітників. Бесідник сеї деле гації виразив ся, що такої нуж ди, яка панує тепер, доси ще ніколи не було. „Кожда живуча істота — говорив він — мусити їсти для удержаня свого жи тья. Ми не маємо наміру грози ти, а благаємо лише, щоб дано нам спромогу держати при жи тті наші жени і діти. Вони про сять о роботу.

Ось такий рай мають робітни ки і в „Богатій Англії...“

— Страшні числа. Після вла сне оголошеної урядової ста тистики при добуваню угля протягом 1907 р. згинувло в Злу чених Державах 3195 людей а 5316 зистало каліками-жебрака ми. Число убитих перевищає о 1033 случаїв число з поперед ного року. Мимо того, що сі чи сла суть великанські, однак го ді про них сказати, що вони суть повні, позаяк ті стейти, що в них нема майнерських інспек торів не прислали справоздань. Процентом найбільше число смертей припадає на стейт Вір джіню; тут кождих видобутих 65.969 тон вугля коштувало же тє одного майнера. Потім слідує Ньюжески, де на 77.332 тон ву гля припадає одна смерть. В стейті Алябама на 1000 майне рів припадає 7 вбитих. Еще найгартнійші відносини суть в ст. Міссурі де одно людське же тє припадає на добутих 499.742 тон вугля. Найбільше розпо сьяднену гадку, що більша часть смертей в майнах є спричинена експлозіями, статистика зовсім не потвердила. З усього числа убитих і покалічених лише 947 вбитих а 343 покалічених припадає в посліднім році на експлозії газів або вуглевого пороку; передчасні або неуміт но виконані експлозії пороку і динаміту пожерли 201 люд ських жизней і спричинили 416 каліцтв. Найстрашнішим од нак ворогом майнера показали ся недостаточні і легководушні будови і підпори жидників під землею. Через їх завалуване ся

згинувло 1122 людей, а 2141 по калічено! — Се вже вина тільки властителей майнів і випадкам не запобіжить ся, хотяби ро бітники не знати як гарно фа хово були образовані.

НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА В КІЄВІ.

Оголошено в числі 31-ім	6.89
Петро Росолович і Павло Штогрин з Fort D. A. Russell, Wyo. оба по 1.00 д.	2.00
о. Данилович	50
Данилович Доня	10
Данилович Ірена	50
Мостівий	50
Разом	10.49

ДЛЯ ХОРОГО ПИСЬМЕН НИКА.

Оголошено в числі 39-ім	\$339.33
Заходом о. М. Стефановича з Пітсбурґ, Па. жертвували:	
о. Гр. К. Цмайло 11.00, о. М. Стефанович 6.50, Павло Хрош ко 2.00, о. О. Папп 1.50; по 1 дол.: о. А. Ротко, П. Шпіку ла, Марія Гут і Мих. Попіль;	
по 75 цнт.: Юл. Бережниць кий і Вол. Каськів; по 50 цт.: Гр. Деміда, Йос. Сташин, Теод. Яцишин, Ів. Лаврик і Мих. Патак; по 25 цнт.: Гав. Федорчак і Іван Піхота 29.50	
З 30сеї загальної суми 29.50 було уже сквитованих 20.00 дол в числі 32-ім з 6-го серп ня с. р. Лишає ся отже 9.50	

О.П. Понятишин з Елизабет, Н. Дж. 2.00

Заходом д. Мих. Бабія в Шіка го, Ілл. жертвували: по 1 дол.: О. Н. Струтинський, Др. В. Сіменович і Андр. Шмігель ський; по 50 цнт.: Вас. Цен кий, Теод. Ценкий, Вас. Гав ришків, Петро Вінярський; по 25 цнт.: Арс. Гебрут, П. Дутка, П. Мотало, Андр. Дос коч, Андр. Парубій, Ант. Мо лочник, Ст. Карач, Матв. Ша вала, Марія Медвідь, Анна Матушевська; по 20 цнт.: Зо фія Савчук, П. Петрів, Н. Ша вала; по 15 цнт.: Дм. Беляк, Анна Будна; по 10 цнт.: Єва Ценка, Гр. Колодницький, Мих. Молочник, Теоф. Хіналь ський, Ник. Гурей; Панько Ванько 5 цнт. Разом 8.95

Разом \$359.78
Дальші жертви в слідуєчій числі.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до загаль ної відомости по місцевим урядникам, а спеціально місцевим секретарям і ор ганізаторам, щоби при на годі вступованя нових чле нів до Р. Н. Союзу і при записуваню запомог, три мались точно § 276 статутів Р. Н. Союзу. Винятком в сего суть похоронні кошта, на котрі член може поди шити не більше як 100.00 дол. При тім повідомляє ся, що від тепер Голов. Уряд Р. Н. Союзу в жаден спо сіб не буде уважлянювати приватних довгів по умер ших членах, ані неправних загисів.

За Голов. Виділ Р. Н. Союзу в Америці.

Дм. Капітула, пр.
Тео. Лабовський, секр. рек.

Взиваю

п. Ем. Теодоровича, аби на мої листи відповів, і повичку—котру під словом чести з'обов'язав ся віддати — звернув.

Ст. Варгинський.

НЮ ЙОРК. Н. Й. Бр. сьв. Во лодимира, від. 108, подає до загальної відомости, що півріч ний мітинг відбуде ся дня 10. жовтня 1908р. під ч. 167 E. 4. Str. точно о год. 7.30. Кожний член мусить явити ся безумовно, бо як не явить ся заплатить 50 цт. кари. Залежлости мусять бути вирівнані.

С. Шевців, секр.

ЦІЛЬ ГАРНА — СРЕДСТВА ПРИЄМНІ !!!

На дохід руської церкви сьв. Арх. Михаїла відбудеє в Субо ту, дня 3-го Октобра с. р. в „Turn Hall“ 93-95 Elm Str., Yonkers, N. Y.

Річний Баль парафіяльний і аматорська вистава оперети: „САТАНА В БОЧЦІ“.

Дієві особи:

Феська — п. Мар. Войтович. Хома (єї муж) — п. Ів. Гузий. Василь (мірошник) — п. Ів. Хома. Медовий (кум Хоми) — п. Анд. Серафим.

Режисер: п. Мих. Матвієв. Музика знаменита з Нью-Йорку, міста.

Початок балу о 2. год. по пол. Початок представлення о 8. год. з вечора.

Вступ на бал і представлення 35 ц. від особи.

Буфет у власнім заряді.

Дівчат гарних і не зраховати, ай молодців моторних не брати! Хто не вірить, най змирить; а до ласкавої участі в забаві як найчисленнійше запрашає і за веселий вечір ручить

Комітет балевий.

ГО! ГО! ГО!

Третій Величезний Баль

устроєє Тов. Молодецький Клюб Поступовий в Джерси Сити, Нью Дж. дня 2-го Новембра, день перед виборами в Lafayette Hall, 381 Whitone Str.

Буфет у власнім заряді. Пиво з перворядного бровару. Музика першої класи.

В перервах відєспіває Джерси Ситський хор під диригентурою п. А. Гелі кілька хороших русь ких пісень.

Початок о год. 7-ий вечером, баль протягне ся до 5-ої години раню.

Вступ на вечерок і баль 25 ц. На сей баль сердечно запра шаємо всіх честних Русинів і Русинок тає в Джерси Сити як Нью Йорку і околишій.

Балевий Комітет.

Брати кару Pacific Ave і ви сієти на Johnson Ave, там пару кроків на ліво Lafayette Hall, в котрій то гали наш Баль від будє ся.

ПРАЦЯ ЗА СТОЛОМ.

Д. Йос. Козен, словінський кореспондент з Шікаго, Ілл. пише до нас слідуєче: „Я пра цюю по пільх днях, слідячи при своїй машинці до писаня, що мені незвичайно шкодило, а то по причині цілковитого браку руху, за чим пішла страта апетиту і нестривність.

По зажитю великого числа усяких порошоків і медицин, на конєць я звернув увагу на Трі нера „Американський Еліксир Гіркого Вина“. Сейчас по на ру днях мій апетит почав вертати і днес уже можу усе їсти. Без умовно вважаю моїм обов'язком поручити сей лік усім хто лиш терпить на утрату апетиту“.

„Люди, з налогом вічного сп дження, дуже часто западають на нестривність, обструкцію і инші недуги.—Трінера Американський Еліксир Гіркого Вина є для них одним зліком.

Він зневоломе сі органи до травлення, до успішнійшої діяль ности і удержує їх при здоров' ю і силі. Уживайте сього ліку в усяких недугах жолудка і кишок. По всіх другесторах.

Jos. Triner
616—622 So. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ ТИСЯЧ
ДОЛЯРІВ ЗА ЧЛЕНА!

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Покровитель і почитний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балога,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Федор Гут. Кульчицький
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Бела, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андрей Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Ansonia, Conn.
Михайло Чегін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chesnut Str.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, Chicago, Ill.

Директор друкарні:
о. П. Понятинин, 324 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Ант. Цурковський, 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менеджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Андрей Гела,
Box 76, Jersey City, N. J.

Посмертні вісти.

Стефан Пласкони, член Р.
Н. Союзу, від 71 в Френклін
Форнес, Н. Дж., помер 21 серпня
с. р. Небіччя походив з Гали-
чини, села Ізби, пов. Гривів.
Вічна йому пам'ять!

Ч. 646. КВІТ 375.00
на триста сімдесят п'ять дола-
рів, котрі п. Марія Войтшла
отримала яко посмертну запо-
могу по мужу Михайлі з Гол.
Каси Руского Народного Союзу
в Америці.
Травер, Па. 17 Септембра 1908.
Марія Войтшла.

Свідки:
Михайло Бучко.
Іван Папак.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу
в Америці від 32.
Френк Маєрник прдо.
Мих. Малчан секр.

Ч. 681. КВІТ 287.43
на двіста вісімдесят і сім дола-
рів 43 цт., котрі п. Стефан Го-
ловчак отримав яко посмертну
запомогу по Василю Пищевит
за похор. кошта з Гол. Каси
Р. Н. Союзу в Америці.
Ньюарк, Н. Дж. 19 Септембра
1908.
Дмитро Пищеват.

Свідки:
Стефан Головачук.
Юрій Швеє.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу
в Америці.
Стефан Головачук прдо.
Юрій Швеє секр.

Ч. 680. КВІТ 136.44
на сто тридцять шість дол. 44
цт. котрі Уряд брацкый Св. О.
Николая отримав яко похоронні
кошта по Юрію Масник з Гол.
Каси Р. Н. Союзу в Америці.
Пітсбург, Па. 14 Септембра
1908.

Свідки:
Юрко Гордицький.
Николай Войтович.
Від місц. Уряду Р. Н. Союзу
в Америці від 53.
Ник. Войтович прдо.
Юліан Бережницький секр.

Рух

відділах Р. Н. Союзу.

PRICEBURG, PA. бр. сьв.
Гас. Вел. від 19, подає до відо-
мості, що в місяцях вересня,
жовтня і листопада буде при-
нимати ся до бр. за половину всту-
пного. Митинги відбуваються в
першу неділю по 15-ім в руській
школі в Оліфант, Па.

Ст. Сисак секр.
CANONSBURG, PA. бр. сьв.
Арх. Мих. від 84 подає до за-
гальної відомості, що 3 жовтня
с. р. відбуде ся митинг по при-
чині від'їзду до старого краю
Михайла Малиняка, касієра на-
шого братства і председателя
організуючої ся парохії. На мит-
ингу здасть справозданє д. М.
Малиняка з свого уряду і насту-
пить вибір нового урядника.
Неявивший ся член заплатить
одного долара кари.
Іван Федан
прд. від 84 і секр. ор. парох.

NEW YORK, N. Y. бр. сьв.
Андрей від 66 подає до загаль-
ної відомості, що на своїм бали
дня 3-го жовтня (в гали Миха-
лика 1341 Ave A.) як також і
на митингах (в тій самій гали)
в місяцях жовтня і листопада
буде приймати нових членів,
до 30 літ без вступного, а ви-
ше 30 літ за половину вступного.
В. Дичко, секр.

BEAVER MEADOWS, PA. бр.
сьв. Арх. Михайла від 95 отсею
дорогою зиває члена Івана
Сивки, щоб явив ся на митинг
і виплатив свій довг, або щоб
дав знати, де він є. В противнім
разі буде вимаганий.
Андр. Савка прдо.

CROSS FORK, PA. бр. Усп.
Пр. Д. М. від 88 подає до за-
гальної відомості, що вибрано
слідуючий новий уряд: С. Маєко
прд., Т. Дадьо з пр., Д. Гри-
пенко кас., М. Кузьма з кас.,
Т. Судя скр. і опікун хорих,
С. Пушкар контр., П. Луців
кап., М. Лазорчик двер. Митинги
відбудуть ся в неділю по 20-ім
в домі председателя о 2-ій по
пол. Адр. бр.: Frank Sudia, Box
100 Cross Fork, Pa.

С. Маєко прд.
Т. Судя скр.
Д. Грипенко кас.

ALLEGHENY, PA. бр. сьв.
Ів. Хр. в. 111 подає до прилюд-
ної відомості, що новий уряд
є слідуючий: П. Лабик пр., П.
Лабик кас., М. Іваніцький скр.
Адр. Mike Iwanickij, Ohio Walley
Bank, Allegheny, Pa.
М. Іваніцький скр.

BUFFALO, N. Y. бр. сьв. Ів.
Хрест. від 15 подає до відомо-
сті, що буде приймати нових
членів в падолисті від 18—25
літ без вступного, а від 25—35
літ за половину вступного. Усіх
братів Русинів просить ся всту-
пати до братства і прийти на
наш митинг, який відбуде ся в
суботу по дев'ятім.

П. Лещинин.
К. Федак.
С. Воробель.

NEW YORK, N. Y. тов. „Зоря“,
від 69 повідомляє, що річний
митинг відбуде ся в перший по-
неділок місяця жовтня з слідую-
чим порядком: 1. Образунок
книжок і касове справозданє.
2. Вибір нового уряду. 3. Ухвали
і внески. Кождий член мусить
свій довг перед митингом скви-
тувати.

О. Кернер, секр.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ
як пошукування знаменит, оголо-
шення балів, представлень, ско-
дін і т. п. друкує в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба присла-
ти наперед.

О. Кернер, секр.

ВЕЛИКИЙ БАЛ

устроє Бр. Св. Андрей Пер.
від 66 подає до відо-
мості, що в суботу дня 3-го
жовтня 1908 в гали Михаліка
ч. 1341 Ave A (поміж 71 і 72 ул.)
в Нью Йорку. Початок точно о
год. 7-ій. Вступ від особи 25 ц.
Музика знаменита. За добру за-
баву і сьвіжі напінки ручить
балевиий Комітет.

На бали буде приймати ся
нових членів.

БАК! БАЛ! БАЛ!
Даємо до загальної відомості,
що гр. кат. парохія в Мікієраке,
Па. уряджує дня 12 жовтня с.
р. бал, на котрий запрошує ся
всіх чесних Русинів і Русинок.
Бал відбуде ся в Турнелі Галі
по конець моста на Монсон Евію.
Початок о годині 5-ій по пол.
За добру забаву ручить Комітет.
Антоній Кая прдо.
Евстахій Бодак секр.

ДЕ Є
Максим Зентичка, родом з Сміль-
ника, пов. Ліско, Галичина.
Перед 8 місяцями перебував
десь в стейті Міні. Хтоби о нм
що знав, або він сам, зовольте
донести се на адресу:
Peter Zentyczka
Box 165
Chisholm, Minn.

ДЕ СУТЬ
мої шваґри, з Оріхівців, повіт
Скалат, Галичина. Мають пере-
бувати від 18 літ десь в Брази-
лії, Голосити ся на адресу:
Павло Дасіук
Northampton, Pa.

ВІДЧИТ.
„Що то є соціалізм та хто суть
соціалісти“ відбуде ся заходом
тов. „Сіс“ в Нью Йорку в суботу,
дня 3 жовтня с. р. в гали під
числом 107 і пів Е. 8 ул. Вступ
10 цт. Початок о 8-ій годині
вечером.

КОНКУРС

Потрібно сейчас, дяко-учите-
ля до парохії сьв. Петра і Пав-
ла в Ембридж, Па. Голосити ся
сейчас. Платня після здібностп.
Услівя: 1) Мусить мати чист-
тий теноровий голос 2) знати
добре управляти хором, а пере-
довсім мусить бути тверезий.
Петро Смолянський прдо.
Юрій Копацьвич секр.

Прощу голоситись на адресу:
Geo. Kopasievitz
Box 109, Economy, Pa. Beaver Co.

КОНКУРС

Гр. кат. парохія в Minersville,
Pa. потребує від 1 октобра дя-
ко-учителя.

Кандидат може походити з
Галичини або Угорщини і має
посідати слідуючі кваліфікації,
1. Має бути іспитований (ди-
пломований).
2. Мусить уміти оба напінки:
галицький і угорський.
3. Має учити співу хорального.
4. Провадити науку дітей.

Респектуючих на сю посаду
кандидатів прощу зголоситись
по ближній інформації до підпи-
саного.

Rev. John Velyhorsky
Box 503, Minersville, Pa.

ОГОЛОШЕННЯ

Особа в середнім віці, порядна
і твереза, розуміюча ся на кухні,
найде сейчас місце у сьвящен-
ника, безженного, недалеко від
Нью Йорку. Першешство мають
бодай трохи інтелігентніші та-
кі, що вже були в обов'язках.
Голосити ся: „Svoboda“ (для
сьвященника) 184 Hudson Str.
New York, N. Y.

Голосити ся на адресу:

М. Fedorko
с. о. Trust Co. Bank
800 Island Ave.
McKees Rocks, Pa.

ДІВЧИНИ

шукаю, Українки, письменної,
в віці від 15—20 літ. Гроші
байдушні. Маю 24 літ, сталу
роботу в „кар-шопі“ з денною
платою 3—3 і пів дол. і маю
масток вартости 2000 дол. Кан-
дидатки зовольте прислати фото-
графію на адресу:

М. Fedorko
с. о. Trust Co. Bank
800 Island Ave.
McKees Rocks, Pa.

КОНКУРС

Потрібно сейчас дяко-учителя
до парохії Пресьв. Діви в Ми-
кієраке, Па. Платня після здіб-
ностп від 30 до 40 дол. в місяць
і доходи. Услівя: 1. мусить бути
іспитований, 2. мусить вміти
учити хорального співу, 3. про-
вадити школу, 4. безусловно му-
сить бути тверезий і Русин-
Українець. Голосити ся сейчас
на адресу:

Anthony Jania
235 Churchill Str.
Mc Kees Rocks, Pa.

СІЧИНЬСКИЙ!

Кождий Русин повинен під
нижній хвилю писати до Га-
личини тільки на картках і
паперах листових в портретом
М. Січинського.
Тузін по 25 цт.

Дістати можна присилаючи
марки тільки у

А. Бучак
282 Broome Str.
New York, N. Y.

МАРІЯ ІЕРЦ

дипломована акушерка
(повитуха)
говорить всіми славянськими
мовами, тому просить Русинів,
щоб удавали ся до нїї
218 Grand Str. (поміж Henderson
і Grove ул.)
Jersey City, N. J.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК

Кождий може легенько заробити
12 доларів тижнево через
розповсюдженє нашого росий-
ського тютюну.

Пробу висилаємо даром.
Пийте сейчас залучаючи мар-
ку на відповідь до
Russian Tobacco Co.
132 Nassau Str. Room 301
New York.

Надіслане.

Чи хочете іти на фаршу?

Послідніми часами дістав
я много запитів від людей,
що хотять іти на фарми.
О скільки час позволив,
відписував я на ті запити
та радив людям де фарми
купувати, але в многих
случаях показалося, що лю-
ди не мали досить гроша.
аби по оплаті першої рати
за землю почати газдівство.

Таким радив я звичайно
падати далше і купувати
фарму доперва тоді коли
будуть мати досить гроша,
аби відразу станули на но-
ги, а те саме радив і всім
другим що думають
фармувати.

При сій нагоді згадаю, що
я готов помістити на своїй
фармі в Верджанії дві або
три руські родени під тим
услівем, що будуть газду-
вати собі незалежно на 40
акрах землі а віддавати
мені четверту частину сво-
го збору. За всяку роботу
в їх сторони поза обрубом
тих 40 акрів буду платити
після згоди. Русинів крім
мене тут нема, Підсоне те-
пле, земля природно плодо-
листа, але запущена, родить:
тютюн, кукурузу, пшени-
цю, овес і т. п. Особливо
ті, що вміють коло тютюну
ходити можуть заробити
тут добрі гроші від 80 до
300 доларів з акра. Пожа-
дані родини, що мають
багато дітей. Дерево на
опал і будівлю дам даром.
Могу зробити контракт на
кілька років.

Хто би хотів тут прибу-
ти, нехай не їде сейчас,
але вперед нехай пише по
ближній інформації до мене,
а опісля коли рішиться ся,
може приїхати і оглянути
місцевість.

З поважанем
Іван Ардан

Мій адрес:
Jno J. Ardan
Penrith, Va. Cumberland Co.

Робітничі школи.

Угльові компанії в ді-
стріктах твердого вугля в
Пенсильвенії хочуть змен-
шити число нещасних слу-
чаїв. Се прецінь в цавіліво-
ванім сьвіті викликає вель-
ми некорисне вражінє, ко-
ли сьвіт вічно читає про
ненастанні нещастя в аме-
риканських майнах, коли
статистика неумолимо ви-
казує, що в американських
майнах гине три разів
стільки людей, як по яких
небудь иньших, позаамер-
ианських майнах.

І шеф державного май-
нерського департаменту
для Пенсильвенії, пан Ja-
mes E. Roderick, недавно
проголосив, що велику часть
нещасних случаїв в майнах
належить приписати дур-
ноті, легкомудрості і ціл-
ковитому браку фахового
виображення самих май-
нерів.

Сей висказ став товчком
для властителей майнів,
щоб скинути з себе всяку
одвічальність за тисячі лю-
дських трупів, поробити
відповідні кроки проти сеї

майнерської „глупоті“. І
порішено закладати для
майнерів школи, в яких би
вони, почавши від „Brea-
ker Boy-a“ а скінчивши на
опитнім, старім майнері,
побирали науку, як мають
ся хоронати самі і свої
помічників від небезпеки у
копальнях.

Однак випрацьований у-
же план сих шкіл ні сло-
вом про се не згадує, коли
і як мають відбувати ся ці
шксли. Чи приміром на
час учащання до школи
майнери дістануть від вла-
стителей вакації, чи підчас
тих вакацій майнери бу-
дуть і на далше одержу-
вати свою платню, щоб
вони не вийшли через шко-
лу до ряду тих соток ти-
сячів шкільної дитвори, що
то по три дні не їсть ні-
чого і сидить у школі.

Правдоподібно того нема
що боятися, і панове вла-
стители майнів будуть жа-
дати від своїх робітників,
щоб сі обліти кривавим по-
том, змучені цілоденною
працею, коли то кожда кі-
сточка болять і неначе хо-
че вилісти зі шкіри, ішли
до школи і там учили ся
того, чого властиво повин-
ні учити ся передовсім па-
нові властители.

Ми зновні застерігаємо
ся проти сьому, неначе
ми були противні майнер-
ським школам. Навпаки!
Ми можемо лишень радіти,
коли майнери будуть мали
спромогу і спосібність о-
бразувати ся, учити ся і
стати фахово виобразова-
ними робітниками. Так,
ми такими школами мо-
гли б тільки радіти і в усіх
сил їх підпирати. Але инь-
ша річ, що ці школи, які
власне планують властите-
лі майнів ми уважаємо за
чистий глумбуг, за средство.
при помочи котрого пу-
бличній опінії має заспа-
ти ся піском очі.

Коли уже взагалі мають
закладати ся школи, то
школи для властителей май-
нів ми уважаємо за по-
трібніші і за більше на
місци, як школи для змор-
дованих і помучених важ-
кою працею робітників.

Передовсім такі школи по-
трібні, де панове власти-
тели могли навчити ся, що
се є злочин, коли люди
марно гинуть у майнах,
позаяк для брудного виску
панове властители занеку-
ють найпримітивніші сред-
ства охорони, на які вка-
зує наука і техніка і яких
заведено наказують права.
І коли-б такі школи уг-
льових королів спам'ятали
і коли-б вони набрали ся
сього переконання, що Гос-
подня заповідь: „Не убий“
відносить ся також і до
майнерів, то тоді було б
уже дуже много осягнено.
На всякий случай — га-
даємо — через се осягне-
но-би далеко більше, ніж
через школи, які думають
закладати для робітників.

ТОВАРИСКА ВОРОЖКА
домова гра для розривки.
Ціна книжочки 15 цт.

SVOBODA

184 Hudson Str., New York.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однокла русь-
ко народна організація в
Америці.

Приймає членів від 1
року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“
(після смертності) \$1000.00,

В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00
до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей
ліг або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока
\$300.00.

Сам отець родини в шпиталі
божевільних, Союз платить що-
року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до
Союзу, мусить вписатись
також до братства, яке на-
лежить до Союзу.

Вамне

для П. П. Секретарів
Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все,
що всі гроші належачі до
каси Р. Н. Союзу, посилає
ся так: на money-order-ах
або чеках виписує ся ім'я
Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далше так записаний
money-order або чек не по-
силає ся до Голов. Касієра,
але враз з виказами до
Голов. Секретаря. Головний
секретар опісля відсилає їх
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Велике нещастє в Трой.

Дня 22 го с. м., в вівтрок рано, дівчата руські як звичайно прийшли до своєї шапи відпадків полотен (percovnia) при розі уї. Jackson і 1st до праці. По неже тепер слабше йде робота, тому відправлено всі дівчата, а лишено сего дня лиш сім і то всі руські. В 10 хвилю по 1-шій, коли що йно зачали дівчата працю з полудня вибухла експлозія електрики так сильна, що в одній хвили бухнув огонь на цілу шапу.

Дві з них: Параскевія Лукачат і Анна Соханьчик, котрі стояли найблишче машини і накладали відпадків, зістали страшно попалені. Не могучи добитись до дверей упали на землю і доперва фаєрмани їх винесли. Винесені дівчата представляли страшний вид, особливо Параскевія Лукачат була вже ціла попечена, волосє вже згоріло, твар ціла спечена і ціле тіло, одіж ціла згоріла лиш плахтою єю прикрито і всаджено до шпитального воза. Коли єю винесено, тьма народу стояла перед шапою а між нею багато Русинів. В страшних муках кидала ся з болю на всі боки, а коли почула голоси Русинів еще закликала до них: „гей! добрі люди руські, бувайте здорові, працюйте!“

Не так страшно, але також дуже попечена Анна Соханьчик. Волосє і одіж згоріли а твар представляла одну велику напухлу, масу як гарбуз, тіло однак не так дуже ушкоджене як тамтої. Дівчата з болю страшно кричали і плакали.

Анна Солонина хотіла скопити, але каже, що упала з третього поверха так нещасливо, що виломала собі руку і чуже велике ушкоджене в середині.

Марія Янчишин з третього поверха вилігла через вікно і хотіла по гвизмі спустити ся на долину, однак не могучи сего зробити, тримала ся на гвизмі руками з яких 8—10 мінут аж єю фаєрмани зняли. Она страшно ослаблена і чуже великий біль в середині. Кидає ся конвульсійно на ліжку і кричить, що все єю болять.

Сі чотири дівчата відведено сейчас до шпиталю. Імена їх:

Параскевія Лукачат з села Гуриятка пов. Ліско. Анна Соханьчик з села Стержниця пов. Ліско, Анна Солонина з села Радова пов. Ліско і Марія Янчишин з села Радова пов. Ліско.

Крім них три дівчата завдаки скорій помочи фаєрманів лекше ранені лежать в своїх домах а то:

Анна Сушко з Сержниць, Анна Роганич з Волі і Катарина Кренич з Радової. Всі з повіта Ліско.

Зараз по тім страшнім випадку наш сьвященник о. Вартиш посилив з помочє духовною і до шпи-

талю і до домів, де лежали покалічені.

О год. 10 в ночи таки того самого дня пемерла серед страшних боїв і мук найгірше попечена Параскевія Лукачат. Похорон єї відбув ся дуже величаво в четвер 24 го зі Службою Божою, на котру прибув і запрошений о. Чаплинський з Кокус і виголосив нагробну проповідь. Похороном заняв ся д. Григорій Лісовський, краян не біжки, у котрого Параскевія була на борді.

Сей страшний випадок зворушує чутке серце кожного, а що не так еще много жертв, бо могло бути далеко більше, то лиш припадок, що много дівчат в сім дни відправлено до дому.

Однак він наглядно промовляє до наших руських всіх дівчат деб небудь они працювали: „Гей руські дівчата, гортуйте ся разом, закладайте сестричні братства і вписуйте їх до Союзу, бо праця в Америці небезпечна. На кождім кроці чекає нас випадок або нещастє. Час вже аби наші дівчата зрозуміли єю важну вагу організації.“

Очевидець.

Про вулкани.

Невластиві вулкани.

Різнять ся они від властивих тим, що матеріал, який они викидають із свого гирла, є инший. До тих вулканів зачисляемо: мофети, сольфатори, фумаролі, терми або гайзери, макалюби або вулкани болотності, газові та ватри. Мофети є то жерела, з яких видобуває ся газ, званий безводнем угляного квасу. Сей газ є сильно троючий, а громадить ся передовсім в місцях низько положених, в печерах та долинах.

Загально звісною із великої кількості того убічного газу є песа печера на флегрейських полях близько Неаполя, печери в Піромонті, і долина смерти на острові Яві. Богатоку в угляний квас є мофета в Брозьталоу в горах Ардеанах, яка в протягу року достарчає 6000 сотнарів того квасу. На згадку заслугують недавно відкриті мофети в Первії.

Сольфатори є то жерела водної і сіркової пари, та квасу сіркового. Із тої переважно сіркової пари творює ся сірка звана вулканічною. Подибуємо їх майже у всіх кратерах вигаслих вулканів. На увагу заслугують сольфатори флегрейських піл. В р. 1598 отворит ся там малий кратер та почав викидувати із себе сіркову пару. Сей малесенький а порівняно до злого сусіда побратима Везува кратер назвав італійський нарід сольфатора, що на українську мову значить сіркова груба. Діяльність сольфаторів стоїть у тісній звязі з вибухами властивих вулканів. На основі довготривалих дослідів по-

ясняє єї італійський вулканолог Пальмієрі ось як: часи живійшої вулканічної діяльності суть заравом часами велими оживленої діяльності сольфаторів. Они лучають ся також і на морських днах і спричиняють помір риб.

Фумаролі, звані також в італійська суффіані є се також жерела, они викидають лиш водну пару, в якій є хлор і сірковий та боровий квас. Найбільше бачимо їх у північній Італії.

Близько посвоячені з фумаролями є горячі жерела або терми які викидають із себе дуже горячу воду. Находять ся они в околицях вулканічних, а переважно на Ісландії, в Новій Зеландії та горах скалистих північної Америки коло жерел ріки Місурі.

До тих явищ належать вулкани водні, звані гайзерами. Є то стіжки високі на 8 до 10 м., з яких видобуває ся вода. Теплоота єї виносить около 80° Ц. а сила єї вибуху є велика. Стоп води Гайзера доходить нерас до висоти 30 м. Вибухи такого водного вулкана, яким товаришать часто різні відгуки, не суть тяглі, то є они не вибухають раз враз без перерви. Більші вибухи лучають ся що 24—30 годин, менші що 1½ а висота їх стовпа доходить до 3 м. Представителем такого водного вулкана є великий гайзер на острові Ісландії.

Макалюби, або болотні вулкани є то малі копниці з іловатого намулу, і подібно як вулканічні стіжки мають на вершках заглублене, зване також кратером. Із него видобуває ся болотнистий намул, часом горячий, а часом лише теплий. Багато макалюб находимо в Ісландії. Довгий час сумнівали ся учені, чи мають зачислити макалюби до вулканічних явищ, позаяк тяжко було дослідити звязь межі ними а властивими вулканами. Макалюби або по нашому намулисті буркути були звані вже Платонові. В околицях азовського моря найдено в макалюбах звівратка, які живуть в мочарах. До невластивих вулканів зачисляемо ще ватри. Ми назвали їх так задля вигляду. Є то огні, в яких палають ся різного рода гази і то найчастійше близько копалень нафти. Пересаклі запальними газами верстви землі здають ся горіти, на великих нерас просторах. Такі ватри подибуємо в Гесії, Чехії, Сирії, Хінах та в околицях нафтових коло Баку. Малі ватри лучають ся чи не в кождій нафтяній околиці.

Вулканічні острови і причини вулканічних вибухів.

В писанях отаринних писателів Страбона, Плінія і Пліутарха находимо описи дивного явища, яке лучило ся в заливі Сангаторійським. Серед наглого гуку та вибухів полоніни показав ся в тім заливі новий остров. До недавних часів не ві-

рили люди тим описам старинним; не вірили, бо сумнівали ся чи може повстати остров у так таємничий спосіб. А се з двох причин: по перше, що сего півострова нині нема, бо він занурив ся знов під воду, а по друге, що не могли собі пояснити сего явища і тому єю вість вважали простєю видумкою. Нині наука задивляє ся на єю річ инакше. Ми знаємо, що і в наших часах виринають під напором підземних сил природи острови, які скорше чи пінійше зникають. І так в 1719 р. показав ся в аворській громаді знов остров, який перетрєвав 4 роки, а таких випадків подає наука богато. В 1831 р. виринув невеликий остров коло Сицилії. Тоді кожда держава хотіла єго для себе загорнути. Сім держав заявило, що новий остров їм належить і кожда дала єму иньшу назву. Однак попри се морські філії не сиділи бездільно та раз у раз підмивали остров. Їм здає ся не подобала ся людська захлапність та гроза війни, яка вскорі мала наступити іза сего острова. Остров сімох імен по п'ятимісячнім житю запат ся під море.

Висота вулканічних стіжків залежить від сили вибуху. Чим більша була сила вибуху, тим виспий висипала стіжок.

З другої сторони треба одначе взяти на увагу, що сама вулканічна сила, яка при першім вубуху буде стіжок, при другім може єго висоту зменшити. Перед вибухом 1225 р. виносив стіжок Везува 1318 м.; по вибуху змалів до 1267 м. а знов по вибуху 1867 р. збільшила ся висота стіжка до 1424 м. Таких прикладів є богато. Очевидно, що висота вулканічних стіжків зменшає ся ще й з иньших причин, а головню через воздушні опади і то в досить скорім часі. Скорість такого нищення залежить від матеріалу із якого висапаний вулканічний стіжок. Латеріал легкый і незбитий забере вода скорше ніж збитий та спійний.

Що до розміщення вулканів то можна сказати, що они всі коло моря.

Причину вибухів вулканів не знаємо пояснити цілком певно. Про се різні учені висказували й висказують більше чи менше зближені до правди здогади, які стоять у звязі із здогадами про се, як повстала земля і що є в нутрі землі. По здогаді Канта Лапласа земля наша мала бути колись жаручим плином, який опісля пристигав та вбрав ся в щораз то грубшу кору. Той жаручий плин, який ще є в нутрі землі, зовемо магмою. Земська кора давить усе, що є під нею і то так що при тім творить ся багато газів. Осеї гази знаходять час до часу дорогу для себе а щеї викидають магму на верха. Тою дорогою для газів і для магми

є вулкани. Они з'являють ся там, де з якоїсь причини ослабла кора земська і пропукла та через се зробила ся дуже глибока пропасть.

Кінчаючи опис вулканів, хочемо ще сказати про великий позиток із вулканів. Може се здивує кож дого, як вулкан може бути позиточний? А між тим позиток із них маємо. Як відомо, рослини виллюють майже весь вугляний двокиє із воздуха. Люди й звіврі видихують сей двокиє із себе, але значно менше, ніж рослини вглютають єго і колись рослини мусіли би зникати з лиця землі, бо не стало би для них двокису вугля. При кождім вибуху вулканів добуває ся того газу так богато, що стане єго на довгі роки. Так отже вулкани, хоч нищать жите в найближнім сусідстві, ратують жите ростин взагалі, а через те і наше. Вкінці через них виходить багато газів із вугра землі, які моглиби трясти землею, або й ровсадити її, як би не мали куди вийти на верх. Так само з кітла треба випускати по трохи пару, щоб котел не тріс.

Повстане одного острова.

Коли в році 1904 мешканці Умака (острови Алеутські, коло Аляшки) подали до Злучених Держав відомість, що недалеко „Вогуслави“ виринув з моря новий остров, з початку задивлювано ся на єю справу досить скептично. До перва в марці 1907 оголошено рапорти, які зацікавили геологів і географів. З кінцем мая приблизилася наука експедиція, вислана з Каліфорнії до островів Алеутських, щоб близьше розслідити сей нововиринувший з моря островець. Однак завдяки вулканічним обявам не мож було приблизити ся до нього.

До перва 5 го липня висіли перші люди на землю сього нового острова, „Нюайленд“, а була се залога американського державного корабля „Петту“. Однак і сям разом було неможливым вийти на димлячу і розжарену гору. До перва 29 го липня амер. учений Роберт Дунн розслідив яко тако сей островець. Вода морська в околиці острова виказує дуже сильну домішку желіза і має барву помаранчеву. Коло самого берега острова температуру виносить 92 степені в Фаренгайта. 3 каміня на острові безвинно добувають ся густі клуби пари; однак се відбуває ся без найменшого гомону і усею панує вічна, мертва тишина. Берг становлять камінні ब्लюки величини людської голови, барви пурпурово-червоної.

В місцях, де філі бють о камінь він сейчас змінє барву на помаранчево-жовту. Дальше, від берега копичать ся камінні маси,

творячи мури і горбки, які під ногами чоловіка подають ся і розсипають ся. І лишень з великим трудом, крок за кроком міг дослідник поступати в перед. Місцями мусів він на руках і ногах рачкувати через рухому, горячу цілину; руки і ноги покалічені, попарені від горячого каміня. Усеюди страшні розколіни в землі, що здержують чоловіка; з них добувають труючі гази і пари. Накопець по кількогодинних невисказаних трудах, по важким спинаню ся по розпаленім каміню, в обаві, що кождої хвилини може бухнути нова струя розтопленої лави, добив ся Dunn на гору, майже під вершок, який лежить еще яких 15 метрів по над ним. Інструменти виказують височину 116 метрів, так що вершок острова може мати около 129 метрів високости. Але новий остров ні хвилину не остає в спокою. Підземні огні і пари то підносять то занурюють його, так що його вигляд що хвилини змінює ся.

Коли в липни минувшого року один американський военний корабель перепливав в поблизу „Нового острова“, бачив як на ній повстала нова гора. В недовій нова научна експедиція, яка продовжувала досліді Dunn-а спостерегла, що остров поступенно западає ся в море. Коли в середині місяця жовтня 1907 р. перепливав тамтуди один корабель, побачив, що з острєва лишило ся вже лиш кілька скал, а решта була вже під водою. Океан забрав назад свою власність і правдоподобно днесь нема вже з цілого острова і сліду. Воно відбуло ся зовсім так, як уже раз було в році 1883. Тоді то в тій самій околиці, серед могучих вулканічних обявів виринув остров ширини 1200 метрів а височини 250 м. Сей перший остров перетрєвав до 1891 р. в якім то році запав ся під воду.

German Savings & Deposit Bank

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Русини! German Savings Deposit Bank, Pittsburg, Pa. South Side, cor. 14th & Carson Str. з \$100.000.00 капіталу, \$600.000.00 надвишки, з \$60.000.000.00 річного обороту, стоїть під державною контролею, є найпевнішим Банком, де Родимці можуть складати на 4% оцадності. Гроші вислані через сей Банк доходять точно. Ту продає ся шифкарти, залагсджує ся справи нотаріальні, війскові і иньші. Уділяє ся порад устно і письменно. Урядник Русин. — З поважанем

Ерни, предс., Міллер, касієр, Ал. Бучак, ур. відділу загран.

— Подас ся до загальної відомості, що Славянське Емігрантне Товариство (Slavonic Immigrant Society) перенесло свій офіс з 35 Broadway на 9 Old Slip, зараз коло стації елевайтру на Гавновер Сквер.

ВСТУПАЙТЕ ДО РУС. НАР. СОЮЗА.

Надіслане.

Одна причина чому наші країни повинні голосувати на Републіканський Тикет.

Не одного задіває, чому емігранти з Європи не йдуть до Луїзіани, Міссісіпі, або інших полудневих стейтів, де є багато палідної землі і добре підсоне. Причини тому є те, що емігрантам ідучим до декотрих демократичних полудневих стейтів, заборонено голосувати, якщо він не голосує на демократичний тикет.

Право в Міссісіпі говорити, що горожанин хотів голосувати мусить розуміти конституцію стейту. Щоб таке щось знати, то на се треба мудрого люда, та відки може про се все знати емігрант Швед, або Польє, або Угорщанин, або Італієнець?

Те саме єсть і в Луїзіані, Алабамі, і других демократичних стейтах. Если они думают, що наші країне не будуть голосувати на републиканський тикет, то питають ся іх про різні квестії, а відтак кажуть, що не відповіли належито і не дозволяють їм голосувати.

Се єсть одна з причин, чому наші країни, котрі приходять сюди статись горожанами, вибирають Републіканські стейти, де можуть голосувати як їм ся подобає. Републіканська Партія дає різні права для всіх ситазенів, чи они родились тут, чи за границею і в стейтах, де Републіканська Партія має більшість, ніхто не боровить голосувати нічим країнам на котру партію ся їм подобає.

Кождий з наших країн повинен проте голосувати на Тафта і Шермена кандидатів Републіканської Партії на Президента і заступника Президента Заучених Держав.

Від Редакції: Поміщаючи сей авертайзмент редакція не бере на себе ані не вкладає на нікого жадних зобовязань.

ЯК В РОСІЇ ПРОДАЮТЬ СЯ КНИЖКИ.

„Рада“ приносить такий о-бразок: В курску губернську кнїгарню заходять покупець. — Будь ласка отсе книжку. — А дозвіл від пана голови управ-у вас є? — Дозвіл? Який доз-віл? — А такий дозвіл, що в нас ні одна книжка без листов-ного дозволу п. голови не про-дає ся. Покупець здивований, але єму книжка дуже потрібна, і він простує в губернську зем-ську управу за дозволом. Тут єго жде новий сюрприз. — А про-щешенє ваше деж? — Яке про-щешенє? — А якже вам дозвіл без прошенєя видати? Покупець знову здивований, пише про-шенє. — А за відповідю заходь-те затра. — Завтра? Чогож за-тра? Я приїзний — мені треба ікати. — Се як собі хочете, а раніш завтрішнього дня дозвіл не буде зготовлений. Треба ва-ше прошенє записати у книгу, післати на доклад, по резолю-ції виготовити ся дозвіль потім знов записати у книгу. Поку-пець корить ся; приходить „зав-тра“. Дозвіл готовий. Він в ру-

как покупця. Біжить він з ним у кнїгарню. — Ось вам. Давай-те книжку. — Почекайте, а гро-ші? — Ну, звичайно, гроші я вам дам. — Не те. Відобрали ви з каси земскої управи квіток, щє ви внесли гроші за книгу? — З каси управи? — Не пнакше. У нас такий порядок. Але мені треба ікати, — куди там ще я буду ходити по всяким касам? Відберіть гроші і самі внесете їх в касу. — Не можна. — Поку-пець плентає ся до каси, звідті-ля в бухгалтерію, звідти знов до каси і в третє у кнїгарню, де єму після двох днів „мандрова-ня“ продають нарешті потрібну книжку.

Чи не гарний порядок — як думаете?...

з 17 намінями жєлєзничий годинник для мушїи і жєнок. вкручує ся без ключа, позолочаний, а гарантією на 20 лїт, надійні ку-верти красю вир-вані. Ходить без-условно точно та спеціально зроб-лений для людей, котрі роблять при же-лєзничих, і гарантує ся на 20 лїт. Не-звичайна нагода. — Ми виплемо сей годинник на кождо адресу за посїплат-ю (C. O. D.) \$5.75 і за аворотом пере-сылки, а тим привілеєм, що кождий може його отлавити, і если єму не по-добає ся — то годї не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нїшого купця треба заплатити \$5 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позоло-чений ланцетом в даровісом — до-дає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO. 40 1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

За дармо!

Не присилайте гроший. 3-4 Ваш кредит є важний.

Тисячі миль віддалені, а можете без найменшої трудности лічити ся так як бисєте були лично тут. Та чудотворна медичина „SALFERRO“ ввєсила ся на пробу кождому, хто єї потребує. Чоло-вік піднавший на адорольо, адегусто завий до всего, перепрацований, чо-ловік, котрий терпить в причини утраченєя мужества, нічні полюції, хробоби, котрі повістались в розкошній молодечі, боли крижєй, жолудка, утрата памяти, ре-матизм, нярки і т. п. Так за дармо ді-станете, як повітре, котрим віддихаете. Наші ліка єсть спеціалї для осла-блєня мужици і жєнщи. На всі ті лесні недуги, рєстроєнє нервіа, браз-онерїї, неспєвність себе, нехота до то-вариств, вєстидливїсть. — Від них амі-ніте і станете ся адорольо, будете товаристки, привателські, певні себе, скріплєні на умї і тілі. Менше о те, що Ви уже раз пробовали, спробуйте ще раз, єсть то за дармо. Ми хочемо Вам помочи, як добрий Самаритян, як при-тель. Бєть то найлучше средство лі-чєнє, але Ви мусите написати по него в тїй хвилі, тепер, коли єсть бєсплат-но. Навіть також газету, в котрій Ви го оголошенє вичитали, а дістанете одну книжку бєсплатно.

Паміть варає до: Samaritan Sanitarium, Dep. 107, North Detroit, Mich

Читайте уважно!

Звертаємо увагу усіх Ва. Родичів, що одніком управлінням до пересилки гроший на стейт Коннектикот є ГАВРІІЛ ДЗІАДУК.

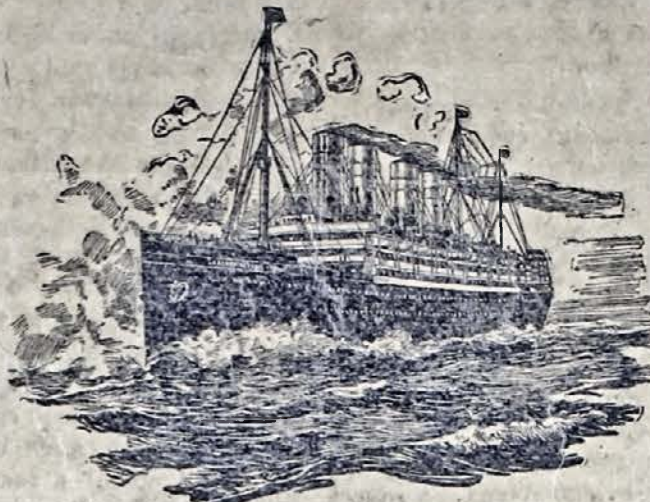
130 Main Str., Derby, Conn. який є нотарем публичним і має ка-цію в стейті в сумі 10.000 доларів. У який спрєє удаєть ся лиш до него. Ми зробимо повновасти, вкратити знов і продати і т. д. По-задумай ся, а відомо, як у вєльнє-на від Коннектикот, вправа і т. п. Продає ся варті на всі ділі міньє і пересилає гроші до всіх країв.

Тому, Родичі, проч в чужини а удаєть ся лиш до: GABRIEL DZIADUK, 130 Main Str., Derby, Conn. Паєрі листові з обра-25 штук 50 цєт.; метрики всякого рода по 3 цєт. за одну; книжки молятовні і свєтєкі по дешєвій ціні — цінєвки висєлаєсь на жа-дає. Адресувати належїть SVOBODA 184 Hudson Str., New York

Читайте!

На підставі ухвали Конвен-ції „Союза“, кожде братство приваєжне до „Союза“, по-винно мати отсі книжки: 1) Книжку членів (іменю-мов). 2) Книжку місячних ємє-лов. 3) Книжку касову і прото-єлову. На єї книжке повинно вєждє братство засєлати 5 доларів до каси „Союза“

Руска Агенція Корабельна і пересилна гроший з навцією 15.000.00 і під контролею Стейту Нью Йорк. 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Гроші до всіх країв по цінах можливо найтан-плих і як найкорше. Продає Шифарти на різні лінії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цінах. Виробляє повновасти, контракти купна і продажі за-осмотрєні підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями. Полагадує справи військові, як увільненє від асєтирун-ку, військової контролі, увільненє від прав і т. п. Мінєє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Адреса:

Ruthenian Exchange Co. 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Dr. E. J. LARKIN

Дєнтист. 40-08 Офіс отворєний від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В неділі від 10-ої год. рано до 12 пополд. 24 Elizabeth Street, Derby, Conn. ВСІ РОБОТИ ГВАРАНТУЮТЬ СЯ. Офіс коло Derby Gas Company.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, цигари і папіроси. Має таном добре заряжену тросєрню. СПРОБУЙТЕ! Mahanoy Plane, Pa.

Руский Лікар

Doctor S. Robert Schultz

39 East 7th Str. New York.

Телефон 3645 Orchard.

Лічить усякі недуги діточі, мужєскі і жіночі.

Виліченє — єли можливе — гварантує ся. Лічить після найновїших систем елєктрикою, та посїдає найлучші елєктричні машини.

Дослїджує при помочи промінїв Рєнтгєна. Nebulitzer — одиноке найуспїшнїше средство протв катару при помочи інга-ляції.

DOCTOR SCHULTZ

39 E. 7th Str., New York City, поміж 2 а 3 євєнє.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРІТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПО-СІВ, ВЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сєго пива, ніколи не боїть, то иншого вжє не бо єсть адорольє і буде щєтє. ПОЖИВНЄ.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВА-ЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЄ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS, LAGER BEER BREWERY, 485 to 455 N. 7-th Str. SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свобода“:

Америка 15 ц. Англія та пустєльня і т. п. 15 ц. Біблія велика 2 дол. Борба клєс і чому робітники організують ся 15 ц. В Старім і Новім краю 25 ц. Гріхи мїліонерів і т. п. С. 7. 15 ц. Дєщо з історії. православної мїсії в Америці 10 ц. Дєщо про звїрєтє 30 .. Дві лєвади і т. п. С. 5. 15 ц. Дорога любови, то Божа до-рога. С. 6 15 ц. Емігрант 15 ц. Жовнір 10 ц. Журавлі 10 ц. Житє Ісуса Христа 1.50 дол. Житє зарібки, організації і т. п. в С. О. Д. жєлах. 15 ц. Земельнє питанє 15 ц. Зуб за зуб 10 ц. Історія Руси з образами 10 ц. Капітал і праця 15 ц. Книжка Рахункова 50 ц. Казки про Жидів 15 цт. Марія 10 ц. Многострадалий народ, о-гляд історії українського народу 20 ц. Навєрєний Грішник 20 ц. Народний рух австро-угор-ських Русинів 15 ц. Новий Завіт 2 дол. Образки і загадки 10 ц. Оповіданє 15 ц. Оповід. про заздрих богів. 10 ц. Про відступників від рос. православїя 10 ц. Про нутро землі 25 ц. Підземні скарби 25 ц. Покуса 10 ц. Псалтир 1 дол. Рєлігійні вірованє старинних народів 20 ц. Розмова Поляка з Русином 10 ц. Смерть 10 ц. Стародавні казки та оповіда-ня 15 ц. Степові люде 15 ц. Страйк 20 ц. Стрілий на смерть, робітничє драма. 15 ц. Товариська ворожка. 15 ц. Унія в Америці 20 ц. Хто з чого жє 15 ц. Як то є люди на землі, з 20 образами 50 ц. Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц. Через кордон 15 ц. Якої нам треба науки 15 ц. Руско-англійський тлумач 60 ц. Польско-англійський тлумач 60 ц. Коляди 15 ц. Молитвє 15 ц. Молитвє 15 ц. Бог Надежда моя 2.50 дол. Хліб Душі 2.50 .. Друх Duszi 1.50 .. Друх Duszi (в звич. опр.) .75 ц. Молитвеник малий 1.50 дол. Вісєць 1.50 .. Зборник 2.30 ..

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер-ковні 10 ц. Книжочки Братські 10 ц. Мєтрики хрєщенєя 3 ц. Мєтрики шлюбні 3 ц. Мєтрики смерті 3 ц. Помиянік померших душ 10 ц.

Писитє на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA. Капітал \$50.000.00. Надєшкє нерозділені зиски \$93.000.00. Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скухлї Кавіті. Провадить загальний банковий бізнєс. Видає міжнародні момі ордері, драфти і пересилає гроші до всіх чєстий свєтє Позичає гроші на рєальности. Депозити єго банку подвоїлись протягом мєслїдних 5 лїт і вноєть тепєр єкого \$500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Kluath Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

РУСИНИ! Ся хочете дістати до-бру і тану домобину і щєби похорош вноєсь вєс аї най-таньше, удаїтєсь до:

JOSEPH COLWELL, 180 MAIN STREET, DERBY, CONN. Telephone Calls Office 52-2. „House 18-2. А подияуєтє і пізнаєтє чєсного чоловіна.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шапєя, відзнаки, хоругви, увіформє.

В. Н. MORGAN 13 N. MAIN ST. SHENANDOAH, PA.

Dr. J. SZLUPAS, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Можна єго бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вєчєр. Old Phone 1269-B

UNION Ticket Agency ПРОДАЖА ШИФКАРТ 203. Lackawana Ave. SCRANTON, PA.

Найліпше місце, де можна купити шиф-карту до старого краю, як також пере-слати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по такий ціні.

Дасмо також позички на моргч.

\$3.50. Рідка спосіб-ність! Ми закупили за готівку цілий фа-бричний запас єих го-динок за дуже низьку ціну. (7) годинки були продані по 15.00 дол., однак ми тепєр продаєм їх по 3.50 дол. Мають на 20 лїт тєрвалу позволєтє на коверту. Годинки єуть музичні або дєкєні, гварантовані на 20 лїт і висєдувані ці-ними намінями. Помають час як най-дошладєйше і тому єуть поручєні уєлі тим людям, котрі працюють при-кї бєлєнцїх. Таку годинку висєлаєм за одєржанєм 3.50 дол. або посїлаємо чєрєз експєс на С. O. D. 3.50 дол. і єлєтє експєсєрє уповнованє кождого до вї-єлючної власности годинки. Отлавити єї можна, щє чєрєз аєлєтє. ДАРОМ гарний позволєтєний годинчик з брє-локом до кождої годинки. Писитє до-кладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 32 Dearborn Str. Chicago, Ill. (41-44)

Одинокий русиний адвокат! нотар на цілу Америку Донтор прав ЮЛІАН ЧУПНА Консулярний комісар. Полагадує всі справи в Галичині. Процєсє спадковї і труповї. Відбєрє гроші від дозичників. Справа військо-ї. Споряджує контракти, повновочіа і всі инші докумєнтє. Перепроваджує істабу-ляції і всі виєси єїнєтєчєні. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA. Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK Шєнандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол. Надєшкє 120.000.00 дол. Депозити виєше пів мїліона доларів. Се є NATIONAL BANK чєр-терований Урядом Злєчених Дєржав і під бєзпєсєредною ко-нтрєлєю тогож уряду. Є се одинокий Банк в Шєнан-доа, Па. щє має євїй владний будинок, в яком мїєтєть ся почта. Выдаєтє гроші до того Банк-у а дістанєтє від них процєнт. Банк єєй вїдлачує щє року тисячі доларів процєнту євїм коєстумєрам, котрі мають в нїм євїй гроші.

Там розмовляє ся по руськи. Merchants National Bank на ровї улицє Мєйє і Лойд, Shenandoah Pa.